

Türkiye, Irak, İran ve Efganistan arasında Asya Paktı

Hariciye Vekilimiz Bağdada ve Tahrana gidecek

Paris, 4 (A.A.) — Oeuvre gazetesi pek yakında Türkiye, Irak, İran ve Afganistan arasında bir asya paktının akdedileceğini bildiriyor. Türkiye dış bakanı Doktor Tevfik Rüşü Aras birkaç gün içinde Bağdad'a ve Tahran'a giderek orada Afganistanın dış bakanına mü'lâki olacaktır. aPktın bu seyahat esnasında parafe ve Ankara'da imza edileceği bildirilmektedir.

Anadolu Ajansının notu:

Ajansın Ankara mahfellerinde yaptığı tahkikata göre, böyle bir paktın bu sene içinde imzalanacağı tahmin edilmekte ise de Hariciye vekili Doktor Tevfik Rüşü Aras'ın bu telgrafta mevzuu bahsolan seyahatinin katı tarihi hakkında henüz bir malûmat mevcut değildir.

Bir rejim meselesi

Amerika kanunuesasisinde görülen sakatlık bizim teşkilâtiasasi- yemizin kıymetini gösterdi

(Yazısı, 2 incide)

ASIM US

Yeni yapılacak binanın zemin katından görünecek manzara

Teklif ediyoruz

Yıkılıp yeniden yapıla- cak bir yer:

Babiâli, hükûmet binalarına kucak açmış imar bekliyor!

(Yazısı 3 üncü sayıfada)

Ankara Radyo istas- yonu kuruluyor

Tesisatın ihalesi dün yapıldı

Ankara, 4 (Telefonla) — Atatür-
k, Başvekkâletimizin ve Nafia vekili
B. Ali Çetin Kayanın Büyük millet me-
clisindeki beyanatları sırasında Anka-
rada Etimes'utta kurulacağını müj-
desedileleri büyük radyo istasyonunun
ihalesi bugün Nafia vekâletinde yapı-
ldı.

Bundan evvel, muhtelif firmalar
tarafından verilen fiyatlar muhammen
müne kadar yukarı görülerek ihale gü-
lûppa, Telefunken, Standart, Markoni
ve Laurence firmaları iştirak etmişler-

dir. Nafia vekâletinde müteşekkil ko-
misyon bunların dileklerini tetkik et-
miş ve kendilerile müzakerelerde bu-
lunmuş neticede Markoni müessesesi-
sinin hükûmetçe aranılan şartlara en
uygun teklifi yaptığı görülerek ihale
bu müesseseye verilmiştir.

SESİMİZ HER TARAFTAN DUYU-
LACAK

İstasyonlardan biri 120 kilovat
lık öteki bir diğeri 20 kilovatlık kı-
sa dalgalı olacaktır. Bu kilovat kuv-
(Sonu Sa. 4 Sü. 5)

Müşahitler bugün Cenevreye gidiyorlar

Heyet azasının fikrine göre Anayasa müzakereleri tam bir anlaşma ile neticelenecek

Milletler Cemiyeti tarafından Hata-
ya gönderilip son günlerde çağırılan bi-
taraf müşahitler heyetinden dün İsviç-
reli Albay Vatvil ile Hollandalı B. Ka-
rom şehrimize gelmiş ve Perapalas ote-
line inmişlerdir.

Diğer müşahit Danimarkalı B. Holş-
tat hastalanmış ve Antakyada kalmış-
tır. Bununla beraber birkaç güne ka-

dar onun da şehrimizden geçerek Ce-
nevreye gideceği umuluyor.

Bitaraf müşahitleri Haydarpaşa is-
stasyonunda Kadıköy kaymakamı B. İh-
san karşılamıştır.

İstasyonda kendisile görüşen KU-
RUN muharririne gerek Albay Vatvil,
gerek B. Karom şu beyanatta bulun-
(Sonu: Sa. 5 Sü. 4)

Dr. Stoyadinoviç

Yugoslavyanın harici siyasetini izah etti

Belgrat 4 (Hususî) — Bağvekil
ve hariciye nazırı B. Stoyadinoviç, bu
gün mecliste bir nutuk söyleyerek Yu-
goslavyanın harici siyasetini anlatmış-
tır.

B. Stoyadinoviç'in izah ettiğine
göre, Yugoslavya, İngiliz — İtalyan
Akdeniz anlaşmasını mesut bir hâdis-
e olarak karşılamıştır. Yugoslavya bir
Akdeniz devleti olmak dolayısıyla bu an-
laşmadan kendi toprak statükosu husu-
sunda dolayısıyla bir garanti görmekte-
dir.

Yugoslavyanın Fransaya olan dost-
luğu bir ananedir. Daha geçenlerde
1937 dostluk muahedesinin temdidini ka-
rarlaştırıldı.

Yugoslavya ile büyük Britanya a-
rasındaki siyasi ve iktisadi münasebet-
ler de her zamandan ziyade iyidir.

Yugoslavya ile Almanya arasında
hiçbir ihtilâf yoktur. İki memleketin
bilhassa ekonomi sahasında birçok te-
mas noktaları vardır.

Stoyadinoviç, Küçük Antant ile
Balkan Antantının birer esaslı sulh âmi-
li olduğunu ehemmiyetle kaydettikten
sonra Bulgar — Yugoslav dostluk pak-
tının Balkan Antantının prensip ve he-
deflerine katıyen uygun olduğunu al-
kışlar arasında söylemiştir.

Kuvvet Şurubu

Hasan Kuvvet şurupları

Formülüne muvafık bu- lunmadığı için toplatıldı

Sihhat Vekâleti memleketin her
tarafına yaptığı bir tamimle Hasan
kuvvet şuruplarını toplatmış ve bu
arada şehrimizdeki bütün eczahane-
lerde mevcut Hasan kuvvet şurup-
ları da İstanbul sihhat direktörlü-
ğünce toplattırılmıştır.

Dün bu meselenin sebebini an-
lamak üzere bir muharririmiz Sihhat
müdürü B. Ali Rızayı görmüştür.
Ali Rıza Şunları söylemiştir.

— Sihhat Vekâleti kuvvet şuru-
bunu tahlil ettirmiş ve formülüne
muvafık yapılmadığını görmüştür.
Bunun üzerine memleketin her ta-
rafında satılmakta olan kuvvet su-
rupları toplattırılmış ve imal eden-
ler mahkemeye verilmişlerdir..

Bir not

Bu meseleye dair muharrir-
imiz Hakkı Süha Gezginin
yazısını 5 inci sayıfımızda
okuyunuz.

Türklere karşı Yapılan hareketlerde mesuliyeti olan Hasan Cebbare Cenev- reye ne sıfatla gidiyor ? Hakikate son derece muhalif sözleri

Dün akşamki Toros ekspresile İs-
kenderun maliye müdürü B. Hasan
Cebbare şehrimize gelerek Sempion
ekspresile doğruca Cenevreye gitmiş-
tir.

(Sonu, sa: 5 Sü, 1.)

Cenevreye gidecek olan müşahitler heyeti

Emniyet direktörü kundağın bulunduğu yeri gözden geçiriyor

Kadıköyündeki yangın niçin çıktı ?

Hâdisenin gizli teşkilât ile alâkası var mı ?

Dirohi ile Hayganoşun sorguya çekil- meleri devam ediyor.

Hâdisenin mahallinde bu gün yeniden bir keşif daha yapılacak

(Yazısı 9 uncu sayıfada)

Hâdiseye sahne olan ev

Bir rejim meselesi

Amerika kanunuesasisinde görülen sakatlık bizim teşkilâtesasiyemizin kıymetini gösterdi

Türkiye Cumhuriyeti kendi Teşkilâtesasiyesi ile iftihar edebilir. Başka memleketlerde zaman zaman göze çarpan rejim buhranları böyle bir iftihar için bize gerçekten hak vermektedir. Misal olarak Amerikayı gösterebiliriz.

Hakikaten bir iki sene evveline gelinceye kadar Amerika kanunuesasisi en modern, bununla beraber en ideal bir kanun olarak şöret bulmuştu. Amerikalılar bu kanunu yaparlarken yalnız Eskidünya memleketlerinin kanunuesasilerinden istifade etmekle kalmamışlar, bütün dünya filozoflarının ilmi nasihatlerini göz önüne alarak devletlerinin temelini ona göre kurmuşlardı.

Amerika kanunuesasisinin en değerli sanılan yeri ise "Beyaz mermer salonun ihtiyarları," adı verilen yüksek mahkeme teşkilâtı idi. Zira bu teşkilât ile Amerika Birleşik Cumhuriyetleri Monteskiyönün teşri ve icra kuvvetlerinin tefriki ile a ralarında müvazene tesisine dair olan nazariyesinin tatbikine imkân veriyordu. Amerikada teşri kuvveti olarak bir kongre kuvveti vardı. Bu kuvvet kanunları yapıyordu. Ondan tamamiyle ayrı olan icra kuvveti de kanunları tatbik ediyordu. Yüksek mahkemenin vazifesine gelince, bu da yapılan bütün kanunlar ile icra kuvveti olan hükümetin icraatını kanunuesasi hududu dahilinde tutmak idi. Amerika kanunuesasisi yüksek mahkemeye öyle bir salâhiyet vermişti ki Beyaz mermer salonun ihtiyarları bu salâhiyete istinaden parlamentonun kabul ettiği kanunları bozabilir, "Bu kanun kanunuesasiye muhaliftir," diye bir karar vererek hükümsüz bırakabilirdi; gene aynı salâhiyete istinaden hükümetin icra kuvvetini hareketsiz bir hale getirebilirdi.

İşte Amerikalıların o kadar övündükleri kanunuesasileri en ziyade ehemmiyet verilen bu noktadan aksaklığını göstermiştir. Bunun sebebi de büyük ekonomik buhrana çare bulmak için cumhurreisi Ruzveltin aldığı tedbirlerle yüksek mahkemenin, kanunuesasiye muhaliftir, damgasını yapıştırması olmuştur.

Ruzvelt yüksek mahkemenin bu türlü muhalefetleri karşısında ilk dört senelik riyaset devresinde tabii hiç birşey yapamadı. Fakat ikinci defa olarak memleketin arayımu-miyesi ile tekrar cumhurreisi olunca o da yüksek mahkemenin muhalefetine karşı vaziyet aldı. O kadar ki bu mücadele bir aralık büyük Yenidünya devletinin temellerini sarsacak bir şekil aldı. Amerika kanunuesasisine göre yüksek mahkeme azaları için yaş haddi tayin edilmemişti. Bunlar için tekaüt usulü düşünülmemişti. Mahkeme azaları hükümlerinden ve kararlarından dolayı mesul olmadıkları için azil de edilemezlerdi. Onun için dokuz kişiden ibaret olan bu yüksek mahkeme azalarının en genci atmış sekiz, en yaşlısı da seksen yaşında olduğu halde hiç biri ne istifa ve azil, ne de tekaüt yolu ile yerlerinden çekilemiyordu. Bunun için Ruzveltin yüksek mahkemeye karşı nasıl bir tedbir alacağı her tarafta merak ediliyordu.

Nihayet o kadar merak ile beklenen bu tedbir alındı: Amerika âyan meclisi, Ruzvelt tarafından verilen kanun projesini dört muhalife karşı 76 reyyle kabul etti. Bu kanuna göyetmiş yaşını bulan yüksek mahkeme azaları isterlerse tekaüt edileceklerdir; tekaütlüklerinde de gene aylıklarını tam olarak almağa devam edeceklerdir.

Kanunun tam tahsisat ile tekaütlük için verdiği bu mezuniyetin yüksek mahkeme azaları üzerindeki cazibesi kuvvetlidir. İhtiyar hâkimler, yaşlarının icabı bu cazibeye kapılabilirler. Fakat diğer taraftan Ruzvelt ile aralarındaki mücadele vaziyetinin kendilerini Beyaz mermer salonda oturmak için inada sevk etmesi de kabildir. Onun için şimdi her tarafta "Acaba ihtiyarlar ne yapacak?," suali dolaşmaktadır. Eğer Yetmiş yaşına girmiş olan yüksek mahkeme azalarının hepsi de tekaütlüklerini istiyecek olurlarsa dokuz sandalyadan altısı açılacaktır. Buralara Ruzveltin fikirlerine uygun yeni azalar tayin edilecektir. Şayet ihtiyarlar Ruzvelte karşı işi inada bindirecek olurlarsa o vakit vaziyet buhranlı bir şekil alacak demektir.

Amerikada meydana çıkan bu kanunuesasi buhranı Türkiye Cumhuriyetinin hem teşri, hem icra kuvvetini Büyük Millet Meclisinde toplamakla ne kadar isabet ettiğini gösteren en yeni ve en kuvvetli bir delildir.

ASIM US

Mahkemelerde

Yeniden keşif

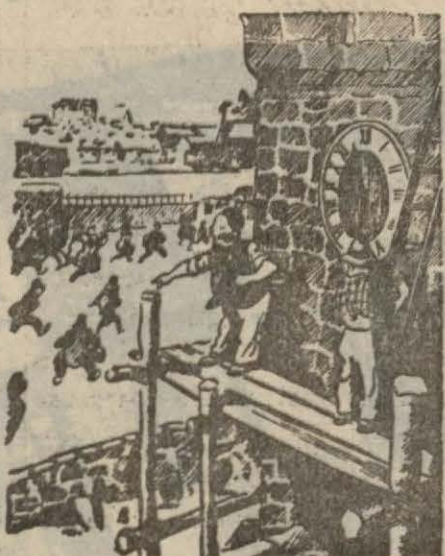
Şoför Mikailin salıverme isteği, reddedildi!

Kurban Bayramının ikinci günü akşam üstü Şişli — Mecidiye köy arasında vukua gelen ve "Derbent" karakolu efradından jandarma Cihanbeyli Süleyman Hacı Bektaşın iki kamyonet arasında kalarak ölmesiyle neticelenen kazanın duruşmasına, dün akşam saat on sekiz buçuktan on dokuz buçuğa kadar, meşhut suç nöbetçisi üçüncü cezada devam edildi.

Salonda şoför Mikail mevkuf, şoför Cafer serbest olarak hazırıldı. Yapılan keşif dait itirazlar dinlenildi ve yeniden keşif yapılması kararla, duruşmanın devamı, 8 mart saat 15 e bırakıldı. Diğer taraftan, mevkuf şoför Mikailin salıverme isteği, reddedildi.

Asteğmen elbisesi giyen delikanlı, adliyeye getirildi!

Asteğmen elbisesi giydiği kaydile Şükrü adlı biri dün akşam üzeri adliye-

— Saati on dakika ileri aldım. Bak istasyona nasıl koşuyorlar!

Günlerin peşinden :

Dul anneler için

Belediye çalışmak isteyen dul annelerin çocuklarına gündüzleri bakmak için biri Karagümrikte, ötekisi Üsküdar'da iki bakımevi açtı. Buralarda çocuklara banyo yaptırılıyor, yedirilip içiriliyor, oynatılıyor, hatâ şarkı falan gibi şeyler bile öğretiliyor.

Belediyenin çalışmaya muhtaç annelere bu suretle yardım etmesini takdir etmek lâzımdır. Yalnız bu meselede ehemmiyetli gördüğümüz bir noksana işaret edeceğiz. İstanbul'da çalışmaya muhtaç olan bir takım dul kadımlar vardır ki hayatlarını gündüzleri yedi sekiz saat bir iş yerinde çalışmakla idare edemezler. Bir ailenin yanına hizmetçi olarak girecek geçinebilirler; bu şekilde çalışarak aldıkları on, on beş lira ücret ile de çocuklarına yardım edebilirler. Bu vaziyette olan kadımlar hizmet için girdikleri yerlere çocukları ile birlikte kabul edilmezler; o vakit ya bütün bütün işsiz ve çocuğu ile beraber aç kalmak, yahut hizmetçilik yapabilmek için çocuğunu sokağa atmak mecburiyetinde kalırlar.

Acaba belediye bu gibi müesseselere fevkalâde muztar vaziyette kalan çocukları — annelerinden ayda az bir miktarda ücret almak şartile — yatılı olarak alamaz mı? Çalışmağa muhtaç olan zavallı dul kadımlara yardımını biraz daha artıramaz mı?

Hasan Kumçayı

Ne var, ne yok?

Nazıra tokat atan kadın!

Prağ'da gayet garip bir hadise olmuştur: Bayan Kanka isminde bir kadın, ticaret nazırı B. Najman'la daire-sinden çıkarken hiddetli bir sesle konuşmağa başlamış ve biraz sonra kavgaya ederek bir tokat atmıştır.

Bayan Kanka lejyonerler birliğinde memur olan ve taşa Diyet meclisi azasından bulunan bir zatın karısıdır. Bu hareketle, kocasına karşı yapılan bir haksızlığın intikamını almak istediği anlaşılıyor.

Bayan Kanka tevkif edilmiş, fakat biraz sonra serbest bırakılmıştır.

Dünyanın en güzel gözlü kadını

Bundan birkaç sene evvel, Paris'teki bir komite tarafından, "dünyanın en güzel gözlü kadını" olarak ilân edilen romancı bayan Genty Bouthors geçen gün şemsiyesini açmış yürürken, şemsiyesinin yolcuları rahatsız ettiğini söyleyen bir adamla kavgaya tutuşmuş ve kavgaya büyüyen erkek tarafından başından yaralanmıştır.

Yeni bir telsiz telefon hattı

Moskova ile Kabarovsk arasında, ve ayrıca Moskova ile Yakuts arasında yakında doğrudan doğruya telsiz telefon muhaberatı başlayacaktır. Yapılmakta olan tecrübe konuşmaları çok iyi neticeler vermiştir.

ye getirilmiştir.

Şükrü, evvelce de salâhiyeti olmadan subay elbisesi giymekten dördüncü cezada bir hafta hapis cezası yemişti. Bu hareketi, tekerür etmektedir.

Kendisi, evvelce askerî mekteplerde bulunduğunu, bazı sebeplerle tahsilini bitiremediğini, fakat askerliğe hevesi sönmediğini söylemekte, "İçimden geliyor, dayanamıyorum, zabıt elbisesi giyerek dolaşıyorum!," demektedir.

İtalyada çocuksuz memurlara avans yok

Büyük Faşist meclisinin son toplantısında terbiye nazırı İtalyada nüfusun artırılması için alınacak tedbirleri saymıştır. Bunlardan bazıları şunlardır:

Bekâr veya çocuksuz memurlara avans verilmeyecek, paraları arttırılmıyacak, bekârlara veya çocuksuzlara imtiyaz veya nişan verilmeyecektir.

Bundan başka, evlenmeleri kolaylaştırmak çok çocuklu ailelere yardım etmek için de yeni tedbirler alınacaktır.

Dram mevzuu; yavaş yavaş kalmıyor mu!

Bir Fransız gazetesi son zamanlar ve terbiye nazırının tedbirlerinin tükenmez kaynaklarına rağmen — eserlerine yeni bir son bulamadıklarını, hep eskiden tekrar edilmiş neticelere vardıklarını yazıyor:

Hepsi dönüp dolaşıp aile kavgaları ve aile arasında geçen facialara dönüşmüş!

Buna gösterilen bir misal şu: "Başka devrin kadını" piyesinde baş rolü oynayan kadın, birçok vodvil sahnelerinden sonra, eski kocasının oğlunun büyük annesi oluyor!

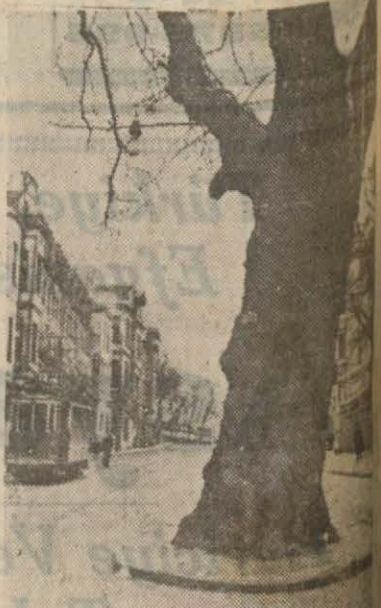
Yeni bir ses zapteden alet

Sovyet mucidlerinden Tzimbler, ses zaptı için yeni bir alet icat etmiştir.

Çok basit ve ufak olan bu alet, durmadan bir saat ses zaptedebilmekte ve sonra bunu tekrar söyleyebilmektedir.

Bu aletin esas kutusunda 20 metre uzunluğunda, yeni ve yahut eski ve kullanılmış film bulunmaktadır. Bir işine, film üzerinde gezerek fonograf plâklarındaki müsbah izler bırakılmaktadır. Bu izler ise sesi zaptetmektedir.

Bu aletle, konferanslar, konserler ve başlı başına operalar zaptetmek ve istenildiği zaman dinlemek mümkün bir hale gelmiştir. Aletin enteresan ciheti basitliği, ufaklığı ve çok ucuza malolabileceğidir.

Yol üstüne düşmenin cezası

Gördüğünüz ağaç bu cezayı çekiyor

Bu gördüğümüz asırlık çınar, Gülhaneparkı önünden Sultanahmede geçen tramvay yolunun ortasındadır. Yolun ortasına düşmenin cezasını çeksin diye köğü çimentolanmış bulunuyor. Esafat yolların kenarında bulunan bütün ağaçlara tatbik edilen bu usul, Avrupada daha başkadır. Demir çubuklarla çevrili ve toprak da etrafını besler.

Zaharofun mirasını pay ediyorlar!

Zaharof öldükten sonra her bir de bir çok mirasçisi olduğunu iddia etmeğe başlamıştır. Bunlardan biri Londradaki bir kunduracı, Bernet isimindeki kunduracı bugünkü zengin değilse de meşhur olmuştur. Zaharof'un oğlunu iddia eden Mısırlı Zaharof'un den sonra simdi Mısırdaki Sadık Şaşatı isminde birisi meşhur zengin tek mirasçisi olduğunu iddia etmektedir.

Bu adam şöyle diyor:

"Benim büyük babamla Zaharofun babası kardeş çocukları idiler. Ben bundan 42 sene evvel Halepte doğdum. O zaman Zaharof'la amcam, yani Zaharof'un babasının yeğeni benim. Halepte yaşıyor. Bugün 80 yaşında. Elinde bulunan bir çok vesika oğlu olmamı isbata kâfidir. Bunun için çalışacağım. Zaharof'un mallarının tertibe alınmasını istemiyordum. Şimdi Fransaya gitmek üzereyim."

Şişhane faciası duruşmasında şahitler dinleniliyor

Şişhane yokusunda devrilen, Şifinler ve yaralanmalarla neticelenen tramvay kazası duruşmasına, ağır cezada dün devam edildi.

Vatman Fahretinle depo memurları Lokman Hasan ve İsmail, maldan mesul Tramvay Şirketi aleyhlerindeki davada, dün davacılarından birine ifaaten vekili tarafından gösterilen bazı şahitler dinlenilmiş ve bazı şahitlerin daha dinlenilmesi kararla, duruşma kalmıştır.

Geçmiş Kurunlar

5 Mart 921

Londra — Şark meşalesi, bu ayın on ikinci günü içtima edecek olan Bazarıya nazırları konferansında, sarı katiyede tesviye edilecektir. Şimdiki yeni bir safnaya dahil olan Türk Yunan mücahadesinin hal ve tesviyesi İngiltere pek yakından talip ediliyor. İmni İngiliz mahafilü teyit ediyor.

— Size dağa çıkarken rastgelseniz ne olurdu!

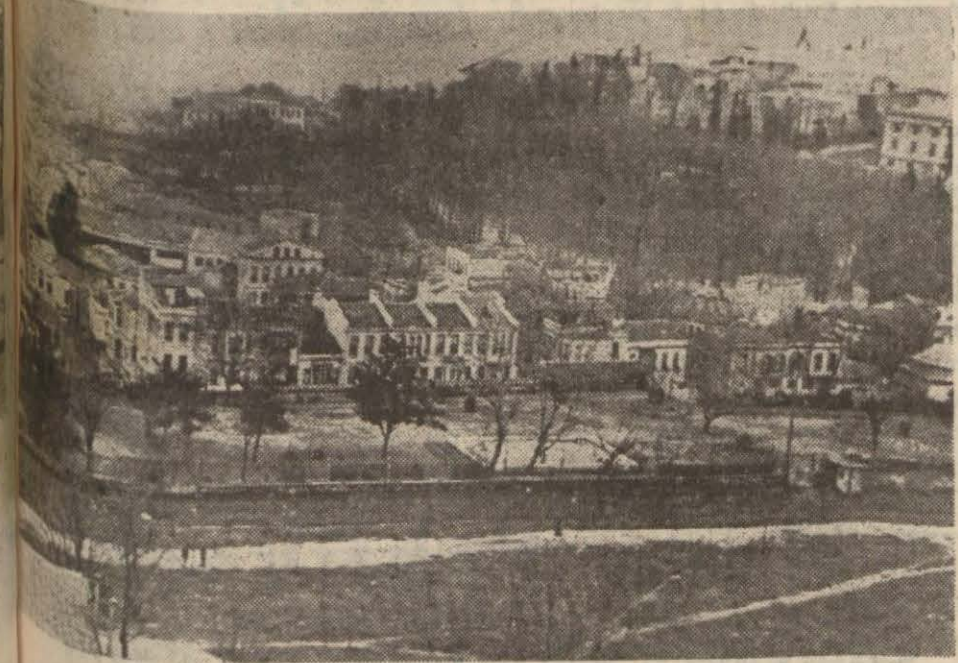

— Artık siyasetle uğraşmağa başladık: Eskiden âza sırasında otururdu, şimdi reis mevkiine geçiyor.

Teklif ediyoruz

Yıkılıp yeniden yapılacak bir yer:

Babiâli, hükümet binalarına kucak açmış imar bekliyor!

Teklif ettiğimiz yerdeki boş sahadan bir başka görünüş

Ayasofyadaki adliye binasının yıkılıp yeniden yapılması bir yeni ve toplu mahkemeler kurması söz götürmez bir zaruret haline almıştır. Mahkemeleri, büyük postahane binasına yerleştirmek beraber bu ihtiyaç giderilmiş olacaktır. Burasının ötesini berisini gezgin bir gözle görenler herşeyden önce adaletli sığdırdığımız yerdeki adalet binalarında duracaklardır. Vakıf adliye vekâleti bulunca meşgul olmuştur. Lâkin bir kere Babîâlinin Eski Tomruk dairesi denilen sahasına merkez almak üzere hemen inşa safasına giriyor gibi görünen teşebbüs alba elli altmış bin liralık bir istinâk bedeli vermeye kararlıdır. Son zamanların hapishane olarak kullanılan cephanelerini de yıkarak yeni yapılar verilecek ve mahiyet bakımından çıkan mihnet tereddüde işaret edilmeye başlanmıştır.

İstinâk bedeli vermekte cömert davranmak fikrindeyiz, ne Sultanahmet cami karşısına oturtulacak yapılar yıkılıp ve mahiyetini geliştirecek adliye binasını Babîâliye kurmak istemekteyiz. İstinâk bedeli vermeye kararlı olan adliyenin ergeç ya da hapishane için, yahut adliye binasının hapishane yerine yapmak istemesine göre bunun etrafını tramvay hatları ile doğru temizlemek için bu kararın doğru olduğunu söyleyelim - hapishanenin yerini adliye binası yapılacak yerden çıkarılması bir olmuştur. Bunlar bir takım spekülâtorlerdir ki ya şerhlenmesinden, ya muhtemel istinâk alışıverişinden geniş kâra ulaşmışlardır demektir.

Öbür yandan, Sultanahmet camii Ayasofya gibi âbidelerin çevresi boşluklar halinde bırakılmak istenmemiş icabı değilse buradaki ergeç asrın zevk ve inşaat malzemesiyle yapılmış binalarla dolacağına şüphesiz görmeliyiz. Bizim böyle düşünmemiz neye yarar? İşte adliye binasının maket resimlerini bastırarak planını elde, tahsisatı kasada, temel ve araziye yer arayıp duruyoruz. Bu tereddüde son verelimdir.

Ve bu arada, birbirimizle hep şu sorunu soruyoruz: Cumhuriyet, imparatorluğun Babîâliye gelecek nesillere bir ankaş planını bırakmayı tarih ve terbiyeyi (Babiâli) olarak mı almıştır? (Babiâli) denilen yer bir tarafı tramvay parkının önünden geçen caddesinin, bir taraftan Çağaloğlu caddesinin arasındadır. Yani A. Babîâliye hükümet konaklarını de-

ğil, bütün binalarile vilâyet merkezlerini oturtacağımız bir genişliktedir. Hazinenin malıdır. Ve şimdi yüzüne düzgün sürmekle meşgul olduğumuz hükümet konağı içinde, baştan başa bir harabe halindedir.

Burasının vilâyet gibi, belediye gibi, adliye gibi âmmeh hizmetlerinin başvurakları olmasını hükümetden düşürecektir. İstanbulda, ne topoğrafi bir değişiklik oldu, ne yeni nakil vasıtalarını taşıyan eski yollarında bir başka istikamete tevaccüh görüyoruz: Sirkeci ve istasyonu yine buradadır; Anadolu'nun ve Trakyanın bütün iş adamları hep bu noktanın etrafındadır. Ayasofyadaki bina yanınca en uygun yer köprü ile Babîâli arasında aradılar. Sarayburnuna kadar, bütün Gülhane parkını buradaki resmi binaların bahçesi haline koymak isten bile değildir. Sıhhat müdürlüğünün, kültür direktörlüğünün çalıştığı binalarla Türk hava kurumunun binası, Halkevi ve Parti binası, Adliye binası, postahane, Babîâlinin yıllardanberi kucakını açmış imar bekleyen (anfiteatr) üstünde yer yer yükselecek ve Haliçten başlayarak bütün Beğazlara ve Marmaraya nezarat edecek binalarını dört yandan tamamlayıcı birer iş yuvaları olacaktır. Evkaftan bir iki mescit yerini alarak, arada meselâ eski yeni Emniyet direktörlükleri binalarını ayıran yolu bu sahayı katarak Alemdar - Ebussuut - Babîâli - Çağaloğlu caddelerinden bütün bu hükümet mahallesine birer kapı verebiliriz ve Ankarada Yünişehirdede hep bir yere toplanan hükümet konaklarının temin ettiği kolaylığı, İstanbulda da tahakkuk ettiririz. Bu birlik hükümet daireleri arasında irtibat tesisi yüzünden hükümetin adam emeği ve muhabere masrafı ve zaman ziyası gibi her biri yılda bir hükümet konağı bedeline malolan mecburiyetleri ortadan kaldırır; işi olanların çoğu nefes darlığına tutulmaktan kurtulur.

Ve nihayet imparatorluğun bize bıraktığı labirent üstünde "İşte Cumhuriyetin kuracağı eser!", dedirtecek âbideler ve bu âbidelerin en göze görünür bir yerinde de heykel gibi, bütün bu inkılâbın başı, bütün bu esiklikleri yıkıp yeni ve yenileri iyi yapan Atatürk'ün heykeli mevki alır. Eski Sadaret dairesini bir tarih hatırası olarak planın bir yerinde bir müze hizmetile alıkoymak da hatırımızdadır.

Yalnız Bay Prost'un projesinde bu düşünceyi mevkii nedir? Eğer eski şehirlere çizilen istikbal planlarında, şehrin umumi ve iktisadi varlığını hareket noktası yapmak ve böylece imar planına biraz da elli altmış yıl gibi bugünkü neslin sesini işitebileceği bir zaman içinde tahakkuk imkân ve inşirahı vermek şart ise bunun böyle olacağına şüphe etmeyiz.

Resimlerimizi görüyorsunuz; işte burada yapılacak bir yapının zemin

Belediye muhasebesine 92 memur ve hademe alınmasına karar verildi

Bu sayede belediyenin muhammen varidatında bir hayli fazlalık hasıl olacaktır.

Bu sene dört Kamp kurulacak

Ayrıca çocuk bahçeleri için de hazırlıklar yapılıyor

Operatör Cemil'in ortaya attığı fikir

Bir milyar sarfile İstanbul 40 senede imar edilebileceği

Eski şehrimizi Operatör Cemil, İstanbul şehrinin 40 senede bir milyar liraya imar edilebileceğini ortaya attı. Operatör, şehrin imarı için lâzım gelen bu paranın membarlarını da bulduğunu iddia etmekte, bunu şimdi bir sır olarak saklamaktadır.

Eski Şehreminine göre limanın Yenikapıda yapılması sureti katiyede lâzımdır. Rıhtım caddesi Dolmabahçeye kadar otuz metre genişlikte bir bulvarla süslenecik. Haliç cihetinde de Karaköyden Azapkapıya kadar aynı çiçekli cadde otuz metre genişliğinde devam edecektir.

Operatör, İstanbul tarafında da otuzar metre genişliğinde çiçekli caddeye ihtiyaç görmekte, bunun da Yenicaamiden Yenikapıya kadar yapılmasını istemektedir.

Bunlardan başka balıkhanenin Boğazda kurulması, Yenicaami önünün tamamıyla açılarak Yenicaaminin mimarisine benzeyen inşaat yapılmasını doğru bulmaktadır.

B. Cemil, bütün bu düşüncülerinin hazırlanmakta olduğu şehir planında bir milyar lira varidatın membarları ile beraber neşredebileceğini söylemiştir.

Tabiat bilimi etrafında konferans

Tanınmış tabiiyecilerimizden Bay Kemal Kaya İstanbul ilk okul öğretmenlerine (Tabiat bilgisi) mevzuu etrafında bir konferans vermek üzere kültür direktörlüğü tarafından şehrimize davet edilmiştir. Bay Kemal Kaya konferansını 24 mart çarşamba günü öğleden sonra saat 14 te Üniversite konferans salonunda verecektir.

katından göreceğiniz manzara...

Bizim bildiğimize göre mükemmel bina planları çizilirken temel atılacak yerin vaziyeti de, nezareti de, buraya gelen yolları istikameti de hep göz önüne getirilir. Halbuki adliyenin uzun tetkiklerle beğenilen planı Babîâlinin Tomruk dairesi arsasında yapılacak hesaba eski adliye vekâleti binasına muhakkak bir düzlük için yapılmışken bir sirt üzerinde tatbik olunmuştur. Korkuyoruz ki bir gün adliyeye yer beğeneceğiz, fakat bu defa da planın kıymeti kalmıyacak...

Onun için Bay Muhittin Üstündağ tekli ediyoruz: Mehritin mümessili sıfatıyla alâkalarını kuvvetlendirsinler ve adliyeden, belediyeden başlayarak Babîâlide İstanbulun hükümet mahallesine temel atma meselesini bir "mesele" olarak ortaya çıkarsınlar.

Kültür direktörlüğünde dün bir toplantı yapılarak bu yıl açılacak Kamplarla çocuk bahçeleri etrafında görülmüştür.

Öğretmenler kampı bu yıl geçen yıl olduğu gibi Heybeliada açılacaktır. Talebeler için dört yerde kamp kurulacaktır. Bunlardan biri Alemdağında, ikincisi Kızıltoprakta üçüncüsü Floryada, dördüncüsü de civar köylerde olacaktır.

Diğer taraftan tatil aylarında çocukları sokakta oynamaktan kurtarmak için de şimdiden şehrin muhtelif yerlerinde çocuk bahçeleri açılacaktır.

Bu çocuk bahçelerinin nerelerde açılacağını önümüzdeki pazartesi günü kültür işyarlari kültür direktörlüğünde bir toplantı yapılarak tesbit edilecektir.

Sağlık odalarının noksanları tamamlanıyor

8 sağlık odasına yardımcı hemşireler alınacak

Öğretmen ve talebelerin sağlık vaziyetleriyle meşgul olmak üzere İstanbul muhtelif yerlerdeki ilk okullarında sağlık odaları kurulmuştur. Sağlık odalarında öğretmenlerle talebeler muayene ve tedavi edilmektedirler.

İstanbulda kurulan sağlık odalarının sayısı 8 tanedir. Bunlar sırasıyla Fatih 13, Şehremini 34, Eyüp 36, Beşiktaş 20, Beyoğlu 1, Fındıklı 13, Üsküdar 20, Kadıköy 35 inci ilk okullarındadır.

Sağlık odalarında kültür Sıhhat ispekterlerine yardımcı olmak üzere hasta bakıcı hemşirelerin de vazife almaları kararlaştırılmıştır.

Kültür direktörlüğü bu odaların alât ve ecza noksanlarını tamamlamakla meşguldür.

Tıbbiye 110 yaşında

Bu münasebetle 14 mart pazar günü bir tıp bayramı tertip edilecek

14 mart pazar günü tıp bayramıdır. Bu münasebetle Tıbbiyenin 110 uncu kuruluş yılı dönümü Üniversitede Tıp Fakültesi talebesi tarafından merasimle kutlanacaktır.

Törene tam saat 14 de Üniversite konferans salonunda başlanacak, evvelâ Tıp Fakültesi dekanı B. Nurettin Ali bir söylev verecek ve bugünün ehemmiyetinden bahsedecektir.

Bundan sonra sırasıyla Profesör Mazhar Osman, Tevfik Remzi, Ek-

Şehir Meclisi dün saat on beşte ikinci reis vekili Bay Tevfik Türenin başkanlığında toplanmıştır. Alacalı nahiye merkezinin Heciz köyüne nakline dair vilâyet idare heyeti mazbatasını mükiye encümenine, Zincirlikuyu yatı mektebinin 937 yılı bütçesi hakkındaki daimi encümen kararı bütçe encümenine, marifçe açılan paralı yatı mekteplerinden alınacak varidat ve yapılacak masraflar için 936 bütçesinde yeniden bir fasıl açılmasına kararnemeye bir madde ilâve edilmesine dair teklif bütçe encümenine havale edilmiştir.

936 bütçesinin müşterek masraflar kısmında yer alan hesap işleri teşkilât kadrosunda yapılan tadilâta dair bütçe encümeni mazbatasını okundu.

Bunda şöyle deniyordu:

"Vilâyetin hususî muhasebe işlerinin belediye devrinden sonra müştereken çalışın mahalli idare muhasebe teşkilâtına geçen sene bina ve arazi vergilerinin de belediye devrinden sonra mahalliyeye kullanılan bir kısım memurların ilâvesi muhasebe kadrosunu genişletmiş olmakla beraber tatbiki mahalli idare muhasebe teşkilâtine bina ve arazi vergileri tahakkuk ve tahsil teşkilâtının ayrı ayrı çalışması ne mahiyette olursa olsun neticeten mahalli idare kazasına girecek vergi ve resimlerin bir makbuzla ve birelden idaresine mani olmaktadır.

Muhasebe mesaisini tensik için ve bütçeye fazla bîr olmadan mevcut kadro maaşlarında kısmen yapılan tasarruflarla tanzim edilen yeni kadro maksatını temin eder mahiyette görülmüştür. Mesainin birleşmesi halinde kadro tasarruf edilebileceği hatıra gelirse de maliyetten alınan memurlar kadrosu pek dar ihtiyaca kâfi değildir. Meselâ bugün bir kısım şubelerde veznedar bulunmadığından tahsilât işmemurlar tarafından alınmaktadır. İcra memurları kadrosu yarıyarıya noksandır. Bu ihtiyaç karşısında yeniden kadroya veznedar, icra memuru bazı şubelere kâtip alınması elzemdir. Encümenince yapılan teklîkata nazaran muhasebe kadrosuna 6 veznedar, 16 icra memuru 68 kâtip, memur, eldar ve bekeç ilâvesi icap etmektedir. Bu ilâvenin bütçedeki senelik inikâsı 22540 liradır. Bu kadroya göre gelecek sene bütçesi varidat muhammeninde encümen fazlalık tesbit etmiştir. Bu itibarla yeni muhasebe kadrosu muvafık görülmüştür...

Encümenin mazbatasını okunduktan sonra muhasebeci Bay Kemal izahat vermiş, mazbata heyeti umumiyece kabul edilmiştir. Bundan sonra konuşulacak mesele kalmadığından pazartesi günü toplanılmak üzere içtima nihayet verilmiştir.

İlk tedrisat eksiltmeleri

İlk tedrisat ispekterleri bundan sonra her ayın ilk günü kültür direktörlüğünde toplanarak meslekî konuşmalar yapacaklardır. Bundan başka okulların çalışır vaziyetinde alınacak yeni tedbirler de görüşülecektir.

Üniversitede bir istifa

Üniversite tedris direktörü Bay Cemal Hakkın vazifesinden istifa ettiği söylenmektedir. Bay Cemal Hakkın yerine yakında başka birisi tayin edilecektir.

rem Şerif, talebeden Lebit ve Fehmi günün ehemmiyetinden bahseden söylevler vereceklerdir.

Söylevlerden sonra Seyfettin Asafım idaresindeki 175 kişilik bir orkestra konser verecek, gece de Tokatlıyan salonlarında bir Tıp gecesi tertip edilecektir.

Ankaradan

Murahhaslarımız

Hariç memleketlere giderken ne kadar para alacaklar?

Ankara, 4 (Telefonla) — Fransız frangının kıymetten düşürülmesi üzerine, muvakkat bir zaman için bir vazife ile yabancı memleketlere gönderilenlere verilen gündeliklerin yetişmediği anlaşıldığından bir kararname ile, Fransız frangı hesabı ile tesbit edilen miktarlar Türk lirasına tahvil edilmiş ve yeniden hazırlanan cetvel Vekiller Heyetince kabul olunmuştur.

Bu kararmaya göre, Büyük Millet Meclisi Reisi, Başvekil, vekiller ve mebuslar dahil olduğu halde, Baremin 1, 2, ve 3 üncü derecesindeki memurlardan murahhas olarak memleket dışına gidecekler günde 50 Türk lirası verilecek; heyet reislerine, Vekiller Heyetinin takdiriyle, ayrıca on Türk lirası zammı olabilecektir.

Yukardaki memurlardan müşavir olarak veya siyasi müzakereler dışında kongre ve içtimalara iştirak edecekler günde 40, Baremin 4, 5, ve 6 ncı derecesindeki memurlara günde 35; Baremin 7 den 19 derecesine kadar olan memurlara da günde 30 Türk lirası verilecektir.

Elektrik ve hava gazı fiyatlarını indirmek için

Ankara, 4 (Telefonla) — İstanbul'da çıkan iki akşam gazetesi Ankara elektrik şirketinin satın alınması için müzakerelere başlanıldığını yazmışlardır. Bu haber alâkadar makamlar tarafından tezkip edilmektedir.

Filhakika, böyle bir müzakere yapılmaktadır. Ancak, Nafia Vekâleti her zaman olduğu gibi Ankara elektrik ve havagazı fiyatlarını halk lehine ucuzlatmak için kendi organları delâletle tetkikler yaptırmaktadır.

Mektebe gitmeye çocuklar takip olunacak

Ankara, 4 (Telefonla) — Dahiliye Vekâleti, ilk tahsil çağında bulunan çocuklardan mektebe devam etmeyenlerin şiddetle taliplerini ve bu hususta ihmalleri görülen köy muhtarlarının kaçun hükümlerine tevfiikan cezalandırılmaları lâzım geldiğini vilâyetlere ve umum müfettişliklere bildirmiştir.

Mekteplere devam etmeyen çocukların velileri hakkında da tedrisatintidaiye kanununa göre nakdi ceza tarh ve tahsil edilecektir.

Hakimlerin terfii için konulan hükümler

Ankara, 4 (Telefonla) — Bir müddet umumilerin, diğeri hâkimlerin terfi defterlerini hazırlamak için, hâkimler kanununa tevfiikan teşkil edilmiş olan ayırma komisyonu Adliye Vekâletinde çalışmalarına devam etmektedir. Komisyon, bu yıla mahsus olmak üzere hâkimlerin terfii için, temyiz mahkemesince tetkik edilen işlerinden yüzde ellisinden fazlasının tasdik edilmiş olmasını ve tercihan terfiye lâyık olabilmeleri için de bu miktarın yüzde yetmiş beşinden fazla olması lâzım geldiğine karar vermiştir.

Gümrük muafiyeti

Sanayimize yarayacak maddelere teşmil olunuyor

Ankara, 4 (Telefonla) — İktisat Vekâleti, gümrük tarife kanununun ihtiva ettiği pozisyonlardan bazısına giren eşyanın 1937 mali yılı başından itibaren gümrük muafiyetinden istifade etmeleri hakkında bir kanun projesi hazırlamıştır.

Projenin esbabı mucibesinde mühim istihlak maddelerini ucuzlatarak halkın alım kuvvetini arttırmak yolunda hükümetimizin aldığı ve alacağı tedbirler arasında memleket sanayinin dışardan getirmek mecburiyetinde olduğu iptidai maddelerin memleketle sokulması sırasında muhtelif namlar altında alınmakta olan vergi ve resimlerin yabancı memleketlere nazaran ağır olduğu ve kurulmakta olan sanayimiz ekseriyet itibarile basit olduğundan ham maddenin memleketimiz için mühim bir mevki tuttuğu, fiyatları düşürmek için bu maddeler üzerine muafiyet vasfı konulmasının zarurî görüldüğü zikredilmekte, bundan başka birinci ve ikinci sanayi programına dahil olmakla beraber ileride içerde temini mümkün olmayan eşyaya da muafiyet tatbiki lâzım geldiği yazılmaktadır.

Su kanunu projesi hazırlandı

Ankara, (Telefonla) — Nafia Vekâleti Büyük Millet Meclisinin ictima günlerinin sonlarında kabul edilen bir kanunla tahsis edilen 31 milyon liralık tahsisatın sureti sarfına ait kanunu tamamlayan yeni bir kanun projesi hazırlamıştır.

"Su kanunu projesi" adını taşıyan bu yeni lâyihâ mühim esasları ihtiva etmekte ve 229 maddeden ibaret bulunmaktadır.

Orman mühendisleri arasında nakiller

Ankara, (Telefonla) — Orman mühendisleri arasında yapılan nakilleri bildiriyorum:

Mersin orman mühendisliğine Afyon Karahisar orman mühendisi Rağıp, Orman umum müdürlüğü amenejman baş mühendis muaviniğine Bilecik orman mühendisi Kâmuran; Sinop orman mühendisliğine Devrek orman mühendisi Mustafa, Karamürsel mühendisliğine Trabzon orman mühendisi Ziya; Çine orman mühendisliğine Ardahan orman mühendisi Enver, Devrek orman mühendisliğine Zingal orman fen memurlarından Vasfi ve İzmir merkez orman mühendislerinden Hâmit; Zonguldak orman mühendisliğine Hendek orman mühendisi Abdi; Bartın orman mühendisliğine Ankara orman mühendisi Necati, Safranbolu orman mühendisliğine Karamürsel orman mühendisliğine İsmail, Ereğli orman mühendisliğine Karasu orman mühendisi Hüsnü naklen ve terfian tayin edilmişlerdir.

ORMAN AMENEJMAN GRUPLARI

İki buçuk senedenberi İzmit ve havalisinde çalışmakta bulunan orman amenejman grupları merkezi Ankaraya nakledilmiştir.

Vekâlet bu suretle teknik mürakabenin daha kolaylaştırılmasını temin etmektedir.

SON HABERLER

Hükümetçiler Ovido'yu almak üzere iken Geri çekildiler

Madrid, 4 (A.A.) — Klaridal gazetesi hükümet kuvvetlerinin Toledo'ya girmiş olduklarını haber vermektedir.

Madrid, 4 (A.A.) — General Mijsa, hükümet kuvvetlerinin Toledo'ya girmiş olduklarına dair olan haberi teyit edemeyeceğini söylemiştir.

Gijon, 4 (A.A.) — Hükümet tarafından nesredilen bir tebliğde hava-ların fena gitmesi dolayısıyla Obiedo'da sükûnet hüküm sürdüğü ne ve hükümet milisleri Sanclandiyo ve Vila tepelerini zappettikten sonra Fransızların mitralyoz ateşleri karşısında fazla zayıfa mahal vermemek için geri çekildikleri bildirilmektedir.

Mısır kapitülâsyonları

Müzakerelerin esasları tespit edildi

Kahire, 4 (A.A.) — Muhammed Mahmud paşanın liberal fırkası, kapitülâsyonların ilgası ile yakında Montreux'de meşğul olacak olan konferans dolayısıyla aşağıdaki 4 noktayı tespit etmiştir:

1) Ecneblerin iktisadi imtiyazlarının derhal ilgası, 2) Çok mahdud bir intikal devresinin kabulü, 3) Bu devrenin hitamında bir güne müzakere bulunulmaksızın mutlak adli hakimiyetin tesisi, 4) Umumi vaziyetin yeniden tetkiki ve konferanstan sonra raki direktiflerin tespiti.

İhracatın mürakabesi

Ankara, (Telefonla) — İktisat Vekâleti ihracatı mürakabe teşkilâtını tevsi etmeğe karar vermiştir. Bunun için tetkikler yapılmaktadır.

Diğer taraftan ihracatın mürakabe ve kontrolü hakkındaki kanunun neşirindenberi İktisat Vekâletinden ihracat taciri olarak ruhsatname alanların sayısı 1158'i bulmuştur.

Yumurta ve fındık nizamnameleri

Ankara, (Telefonla) — Geçen yıl içinde toplanan iki kongrede müzakere ve kabul edilen esaslara göre tanzim edilen yumurta ve fındık nizamnamelerinin bazı maddeleri İktisat Vekâletince tadil edilmektedir.

Yeni proje bugünlerde Devlet Şûrânına sevk olunacaktır.

Yatı mektepleri için tahsisat konuyor

Ankara, (Telefonla) — Dahiliye Vekâleti vilâyetlere gönderdiği bir emirle, tanzim edilmekte olan idare hususiyelerin 1937 mali sene bütçelerine yatı mektepleri için tahsisat konulmasını istemiştir. Mevcut kanunî hükümlere göre konulacak bu tahsisat miktarı Vekâlet tarafından tayin edilerek vilâyetlere bildirilmektedir.

Vekâlet, aynı zamanda geçen seneden tedahülde kalan vilâyet hisselerinin bir an evvel gönderilmesini de bildirmiştir.

Kısa Ankara Haberleri

* DEVLET Demiryolları, hudut ve sahiller umum müdürlükleri bütçelerini Maliye Vekâletine tevdi etmişlerdir. Diğer mülhak bütçeleri de bugünlerde Maliye Vekâletine tevdi olunacaktır.

* ANKARA Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi profesörlerinden B. Louis cumartesi günü Halkevinde "Anadolu tabiatı ve yerleşme üzerindeki tesirleri," mevzuu etrafında bir konferans verecektir.

Fransa İspanyol Fasını işgal edecekmış!

Franko hükümeti bunu ileri sürerek bazı devletlere nota verdi

Salamanka, 4 (A.A.) — Franko hükümeti Algeiras muahedelerini imz eden devletlere bir nota vererek İspanyanın Fastaki hududlarında Fransızların bir takım tahrikatta bulduklarını ve bundan da maksad İspanyol muntakasını istilâ için orada karışıklıklar çıkarmak ve bunu vesile ittihaz etmek olduğunu bildirmiştir. Franko hükümeti aynı zamanda Fas hududlarında

Fransız kıtaatının tahşüt etmekte olduğunu bildirerek 30 mart ve 27 nisanisani 1912 tarihli muahedelerin ve müeddasının Fransa tarafından ihlal edilmiş bir ihlâli olan mezkûr hâdiseleri için derhal bir komisyonun toplantısını istemektedir. Notada, Fransız ademi müdahale komitesinin de istenilen tedbirleri alması talep edilmiştir.

Harp Tehlikesi

Churchill'e göre ilkbahara değil, yaza değil, fakat...

Londra, 4 (A.A.) — Avam kamerasında millî müdafaa istikrazı projesinin üçüncü kıraatı münasebetile Churchill demiştir ki:

Top ve müstahkem mevkiiler hariç olmak üzere otuz topçu alayı vardır. Bizim ne zaman iyi yetişmiş topçular elinde 1500 topumuz olacak? Geçen gün Neville Chamberlain' hemem bir harp tehlikesi olmadığını söylüyordu. Evet, Önümüzdeki ilkbahar ve yaz için bu doğrudur. Fakat sonra neo-

lacak hükümet tehlikede silâhlansın devresini ne kadar kısa bir zamanda bagarabilirse o kadar ihtiyatlı hareket etmiş olur.

148 HARP GEMİSİ YAPILTIYOR.

Londra, 4 (A.A.) — Tevli deniz bütçesindeki rakamlar hakkında tefsiratta bulunarak 148 harp gemisinin İngiliz tezgahlarında inşa edilmekte olduğunu bildiriyor.

Alman sefiri

İktisat vekilimizle görüştü

Ankara, 4 (A.A.) — Alman sefiri Von Keller beraberinde sefaret müşteşarı bulunduğu halde İktisat vekili Celâl Bayar'ı ziyaret etmiş ve aralarındaki görüşme uzun müddet devam etmiştir.

Almanya İngiltere ile anlaşmaya geliyormü!

Londra, 4 (A.A.) — Birçok gazeteler, B. Eden'in beyanatından sonra, Almanya'nın yeni bir Locarno misakı akdi hususunda önyak olup ol-

Ankara Radyosu

(Ustyam, 1 cide)

vetlerin Avrupanın birçok tanınmış radyo istasyonlarına nazaran çok yüksektir. Ve genç Türkiye Cumhuriyeti'nin sesi yurt içinde olduğu gibi yurtdışı her yerinde de kuvvetle duyulmaktadır.

Şirket ihaleden itibaren 16 ay sonra istasyonu işler bir halde teslim etmiş bulunacaktır.

myacağı sualini sormaktadır.

Daily Herald'e göre Von Ribbentrop, Locarno misakı haklarında müzakerelere ait istihzaratta bulunmak üzere bu hafta sonunda Londra'ya gelecektir."

Sabah kalkarken yapılacak ilk işiniz

Keza akşam yatarken yapılacak son işiniz...

Gülseren, suya düşen bir taşın etrafındaki halkalar gibi gittikçe açılıp genişleyen, büyüyen şöhretinden ve ismi etrafındaki sevgiden habersiz gibi idi; her zamanki sâde, gösterişsiz, fakat temkinli, iradeli hali ile çalışıyordu; fabrikanın hukuk müşavir muavinliğini kabul edip geldiği zaman önce bir iki gece otelde kalmıştı; sonra namuslu bir evde bir oda ararken işçi çocuklarına mahsus mektebin muallimi Safiye Hocahanımın ve ihtiyar annesinin emniyetli aile yuvasını pek uygun bulmuş, kiracı olarak onların evine taşınmıştı. Bu ev, fabrika mahallesinde fabrika memurları için ilk zamanlarda yapılan küçük, basit ve pek az konforlu binalardan biri idi.

Gülseren, ev sahibi ile yakından dost oldu; Safiye Hocahanım da mektepten yeni çıkmış bu genç arkadaşta kendi malûmat eksikliğini tamamlamak imkânlarını bulduğuna sevinmişti; hiç çekinmez, sızılmaz, bir çok şeyleri kendisinden küçük, fakat daha fazla tahsilli olan bu genç kıza sorup öğrenirdi.

Gülseren, işçi çocuklarına mahsus mektebin muallimi Safiye Hocahanımın kendisine büyük bir yardımcı olarak bulmuştu. Safiye Hocahanım kırkını geçkin bir kadındı; İstanbulda eski Dârülmecallimattan çıkmış, bir zaman ilmektepe hocası etmiş, evlenmiş, meslekten ayrılmış, sonra kocası ölmüş, sıkmıya düşen kadın ihtiyar anasile beraber geçinmek için İstanbulda hocalıktan alacağı paranın yetmeyeceğini düşünerek Anadoluya geçmiş, bu suretle bu şimdiki işi bulup kabul etmişti. Safiye Hocahanım ihtiyar annesile birlikte kalkıp buralara gelmişti; yaşını başını almış, tecrübeli, uyanık ve iyi yürüdü bir kadındı. Amele, ona karşı büyük bir itimat gösteriyordu. Gülseren bu kadının müteakkiyetindeki başlıca sebebi kendisini halka sevdirmiş olmasında buldu; Safiye Hocahanım züppe değildi, hal-kan yaşayışından ayrı olmanın basit bir yaşayışı vardı ve halktan üstün görünmüyordu. Gülseren de onun yolundan yürüdü.

Amele kooperatifi açılmasını fabrika memurlarından bir çoğu biraz hayretle ve daha çok hiddetle karşılamışlardı. Tahsilli, yüksek, kibar kimseler için böyle bir teşekkül yolken işçiye mahsus kooperatifi... Bu biraz fazla, biraz ileri, biraz yersiz, — bazıları hattâ böyle diyorlardı — biraz saygısızca bir harekettiler.

Gülseren bu düşüncelerini farfaraca ve yarı mücahiz bir eda ile söylemekten çekinmeyenler karşısında, hattâ beşerî bir halde küçüldü, ufaldı, özür diler gibi bir hal aldı:

— İşçiler böyle bir yardıma muhtaç... Bu onlar için bir zaruret...

Diye cevap verdi; sonra hesaplı, düşünceli, biraz kabuğundan dışarıya çıkar bir eda ile:

— Hem ne çıkar, memurlar bu kooperatife niçin girmesinler?... Biz de fabrikada bir nevi işçi değil miyiz? Amele kolla çalışıyor, biz kafa ile... Farkımız bundan ibaret değil mi?

Diye ilâve etti. Amele için yapılan kooperatife girmeği bir haysiyet meselesi, küçüklük sayanlar olmadı değil; fakat gitgide bir yandan kooperatifin göz kamaştırmağa başlayan muvaffakiyeti ve faydası, bir yandan da müdürün bizzat kooperatife âza yazılması irili ufaldı bütün memurların bu yolda yürümlerine sebep oldu.

Gülseren'in halkçılık, içtimai ve iktisadi yardım

teşkilâtı, hayatı kolaylaştırma yollarında yürüme ve saire şeklindeki düşünceleri o kadar yadınanmıyordu; "Mektepten daha dün çıkan bu kız çocuğu, kendisini göstermek, parlamak istiyor...", diye düşünüyordu; fakat şu daha dün kadar lortlar kamerasından uzak düşmüş bir İngiliz asilzadesi gibi kendi kabuğu içinde yaşayan ve etrafında gördüklerinden hiç kimseyi temasa lâıyk bulmayan müdüre ne oluyordu? Müdürün Akpınar köyüne hukuk müşaviri ve hukuk müavini ile birlikte yaptığı at gezintisinden sonra onun şahsiyetinde başlayan değişikliği anlamayanlar, işçinin hayatını kolaylaştırma, amele kooperatifine sermaye verme, hattâ bizzat işçi ile bir sırada bir teşekküle âza olma şeklindeki aykırı hareketlerine aslâ mânâ vermiyorlardı.

11

Kimyager Yıldız bir zaman fabrikada müdürün gözüne gôzükmedi; yılbaşı suvaresindeki balkon hâdisesinden sonra fena halde utanıyordu; çok şükür bu iskandali kimse görmemişti, müdürün kimseye söylemeyeceğine emindi, kendisi de reddedildiğini elbette elâleme yayaacak değildi!

Kimyahane ayrı bir dairede olduğu ve Yıldız'ın müdürlük kalemile doğrudan doğruya temas ve münasebeti de bulunmadığı için işi unutturuncaya, hiç değilse ilk fena tesiri kaybedinceye kadar Ahmet Turgut'la karşılaşmamağa muvaffak oldu; sonra da en kestirme yolu hiç bir şey olmamış gibi hareket etmekte buldu; yalnız bir defa bir öğle yemeğinde memurların lokantasında tek başına yemeğini yerken yanbaşındaki masada pervasızca konuşan biri erkek, ikisi kız üç arkadaşının muhaverelerinden fena halde alınıp gibi oldu, fakat sonra kendisinden bahsedilmediğine inanarak teselli buldu.

Köşede üç dost yemeklerini herkesten önce yiyip bitirmişler, biri elmasının kabuğunu özenle soy-mağa çalışıyor, ötekisi kahvesini yudum yudum tadını çıkara çıkara içiyor, üçüncüsü hararetili hararetili bir şeyler anlatıyordu. Daktilolardan birinin şefi tarafından öpüldüğü görülmüştü, kadınlardan biri bu hâdiseyi mühim bir dedikodu mevzuu olarak büyütüp şişirmeğe uğraşıyor, şefin bu tecavüzüne herhalde bu daktilonun müsaadekâr hareketlerle sebebiyet vermiş olması lâzım geldiğini ileri sürüyordu. Erkek:

— İnsanlık hali... Kimbilir, belki de münasebetsiz bir vaziyette karşılaşmıştır ve saire...

Yolunda sözlerle işi yatıştırmak istiyordu. İkinci kadın memur, elmasını soymakta devam etmekle beraber pek alelade bir hâdiseden bahsediyormuş gibi tenbel bir sesle:

— Pekâlâ da yapmış... Şimdi herkes işinin çıkartına bakıyor; terfi teveyyüz için başka yol var mı?

Şeklinde bir cevap veriyordu. Bu son cümle Kimyager Yıldız'da derin bir tiksinti uyandırdı. O, bu işleri tamamen zevke müteallik sayardı; insan ancak hoşlandığı zaman ve hoşlandığı insanla düşüp kalkabilir; göz aşkı, tehlikesiz bir şekilde söz aşkı tatlı bir şeydi; belki biraz daha cesaretili de davranılabildi; pek o kadar ileriye vararak düşünmedi ama haydi bu işi bir fizyoloji meselesi olarak da telâkki edebilsin; fakat bir ticaret işi olarak!... Aslâ... Yükselmek, ilerilemek, kazanmak isteğe bu işi yapmağa kalkmak!... (Arkası var)

Türklere karşı yapılan hareketler

(Ustyam 1 incide)

Zayıf uzun boylu ve çok iyi Türk konuşan bu zat Haydarpaşa garminde kendisile görüşen Kurun muharripleriyle şunları söylemiştir:

— Milletler Cemiyetinde Hatayın yasasını tespit etmekte olan komisyonun daveti üzerine Cenevreye gideceğim. Memur olmam dolayısıyla beyanatta bulunamayacağım. Bunun önce de Hatay meselesinin müzakeresinde Cenevrede bulunmuşum. Hatay benden teknik malûmat istiyor. Oradaki Suriye memurlarını sanıyorum. Oradaki Suriye memurları Cenevreye Suriye mürahası

olarak gitmiyorum. Beni bir mütehasıs olarak çağırılmış olduklarını sanıyorum.

— Hataydaki vaziyet hakkında malûmat verir misiniz?

— Halk henüz birşey bilmiyor. Cenevrede verilen kararın mahiyeti hakkında kat'i malûmat yoktur. Oradaki gazeteler de bir şey yazmadılar.

— Suriye gazetelerinin neşriyatına ne diyecek siziz?

Suriyeli memur bu suale karşı şöyle bir cevap vermiştir:

— Orasını bilmiyorum. Benim bildiğim şey, İskenderun, Antakya halkı şimdiki idareten memnundur. Onun devamını istiyor. Esasen İskenderun ve Antakya'da bir istiklâliyet mevcut tutur!!!

KURUN — B. Hasan Cebbarenin bu sözleri karşısında hayret etmekten

başka yapılacak bir şey yoktur! Kendisi, Hatayda Türklere karşı yapılan hâdiselerdeki bütün mesuliyetlere işti rak etmiş bir adamdır. Sözlerinde ve ifadelerinde bitaraf olmasına maddeten imkân yoktur. Çünkü, Suriye hükümetinin bir memurudur.

B. Hasan Cebbare'nin ne sıfatla ve kim tarafından Cenevreye çağırıldığını bilmiyoruz. Kendisinin söylediği gibi teknik hususatta da olsa ifadesine müraعاتın doğru olmayacağı aşikârdır: Beyanatında halkın şimdiki idareten memnun olduğunu söylüyor. Bununla haksızlığını Fransanın bile kabul ettiği bir vaziyeti inkâr etmiş olmuyor mu? Hakikate bu kadar muhalif sözler söyleyen bir kimsenin, her ne hususta olursa olsun, ifadelerinde dürüst olmayacağını tahmin etmek zor birşey değildir.

Ankarada son günlerde artan inşaat faaliyetinden bir görünüş.

Müşahitler bugün Cenevreye gidiyorlar

(Uyam, 1 incide)

muşlardır:

"Cenevreye Milletler Cemiyetinden aldığımız bir davet telgrafı üzerine dönüyoruz. Evvelce hazırladığımız programa göre, Hataydan martın ortalarında ayrılacaktık. Acele çağırılmış olduğumuzdan derhal harekete mecbur kaldık.

Vazifemizin mahiyeti sizce malûm dur. Onun için şimdi fazla bir şey söylemekte mazur olduğumuz elbette takdir edersiniz. Hatay halkını tatmin eden bir şekil bulunabileceğini umuyoruz. Hatayın her yanını gezdik. Halkla temasta bulunduk. Henüz raporumuzun hazırlanmış değilsek de, verebileceğimiz müteale, kafamızda hazır bulunuyor.

Hatayın anayasasını tesbit edecek olan komisyon pazartesiye toplanacağı için bizi çağırıldıklarını sanıyoruz. İstanbulda bir gün kaldıktan sonra doğru Cenevreye gideceğiz. Fakat komisyonun iş-tirik edecek değiliz. Ancak, komisyonun müzakereleri esnasında Türk ve Fransız mürahasırları arasında herhangi bir muhataplık, takdirde bizim reyimize müraعات edileceği zannındayız. Bunun haricinde, şimdi Antakya'da hasta bulunan arkadaşımızın dönüşünü bekliyerek raporunuzu hazırlamağa başlayacağız.

Seyahatimizden umumiyetle mem-

nun vaziyette dönüyoruz.

Çok güzel bir memleket olan Hatayı gördüğümüzden pek memnunuz. Şahsî kanaatlerimizi mi soruyorsunuz? Hatay halkının refah ve saadetini temin edecek esaslar hazırlanabileceğine kanimiz. Esasen Hatay meselesi etrafında Türkiye ile Fransa arasında itilâf hasıl olduğuna göre, Cenevredeki müzakerelerin de tam bir anlaşma ile neticeleşeceğini ümit ediyoruz..

Yeni bir Broşür

İstanbul kültür direktörlüğü tarafından kamp, çocuk bahçeleri ve sağlık odalarındaki çalışma faaliyetini gösteren bir broşür hazırlanmaktadır.

Halkevinde konferans

Eminönü Halkevinden :

Evimizde tertip edilen Felsefi ve içtimai konferansların onuncusu bugün saat (17,30) da Evimizin konferans salonunda Dr. Ziyaeddin Fahri tarafından verilecektir.

PARA

Dün ve Yarın Kitaplarından
Fiyatı 25 kuruştur

Gezintiler:

Terbiye sistemi hazır elbisemidir?

"Dikkat edelim, çünkü yanlış ruh ilâçları, gövdeninkilerden bin kere daha korkunç olurlar,"

S. Gezgün

Dünkü KURUN da yepyeni ve doğrusunu isterseniz, hiç beklenmez bir haber gördüm. Galiba göze daha iyi çarpsın, dalgınlıklara kurman olmasın diye de çerçive içine almıştı.

Gazetem, pek haklı olarak bu habere "Alman terbiye sisteminin kabulü etrafında bir cereyan mı var?", başlığını koymuş. Bu soruş, yerindedir. Çünkü ne tek bir adamın, ne de küçük zümrelerin bir terbiye usulünü memleketle mal etmeğe kalkışmasına akıl erdirilemez.

Alman terbiyesi derken, hangi sistemden bahsediyorlar acaba? Kayzer Almanyasındaki "militarist", terbiye mi, yoksa Hitlerin kurduğu "Irık", usul mü benimsemiştir? Haberin bu noktaları bulutludur.

Fakat hangisi olursa olsun bir "terbiye", sisteminin hazır elbiseler gibi istenilen yerde pazara çıkarılabileceğine inanamayız. Çünkü bu türlü işlerde çağın, iklimin, ananın, cemiyet makinesinin, tarihin tekâmülün payı var. Büynos, agel ve kefiye çölde tabiatın yaratmış bir kıyafettir. Bununla Eski-

molarmın yurdunda yaşanamaz.

Almanya için doğru, iyi, güzel olan birşey, bizim varlığımıza hiç uymuyabilir. Tabiat kıskançtır. Madenleri, su hazinelerini kalm toprak katları altında sakladığı gibi İstidat denilen insan cevherini de ruhun derinliklerine gömmüştür. O cevheri kabuklarından sıyrarak, ona en parlak halini veren şeye "terbiye", diyoruz. Bizce bir kıymet olan hal, Almanyada bir kusur sayılabilir. Milletlerin seciyeleri tahlil edilmeden, idealleri belirtilmeden hiç terbiye sistemleri kurulur mu?

Yakın bir geçmişte bazı Fransız mektepçileri, İngilizlerin terbiye usulünü almak istemişlerdi. Gazetelerinde bundan uzun uzadıya bahsettiler. Yanılmıyorsam "Güstav Löbon", "Unutmuyalım, ki Fransa ile İngiltere arasında bir Manş denizi var!..

Demişti. Fransa ile İngiltere arasındaki ayrılık, bizimle Almanya arasındaki uçurumlara nisbetle bir küçük tümsek bile değildir. Dikkat edelim çünkü yanlış ruh ilâçları gövdeninkilerden bin kere daha tehlikeli olurlar.

Radyo Müsabaka Kuponu

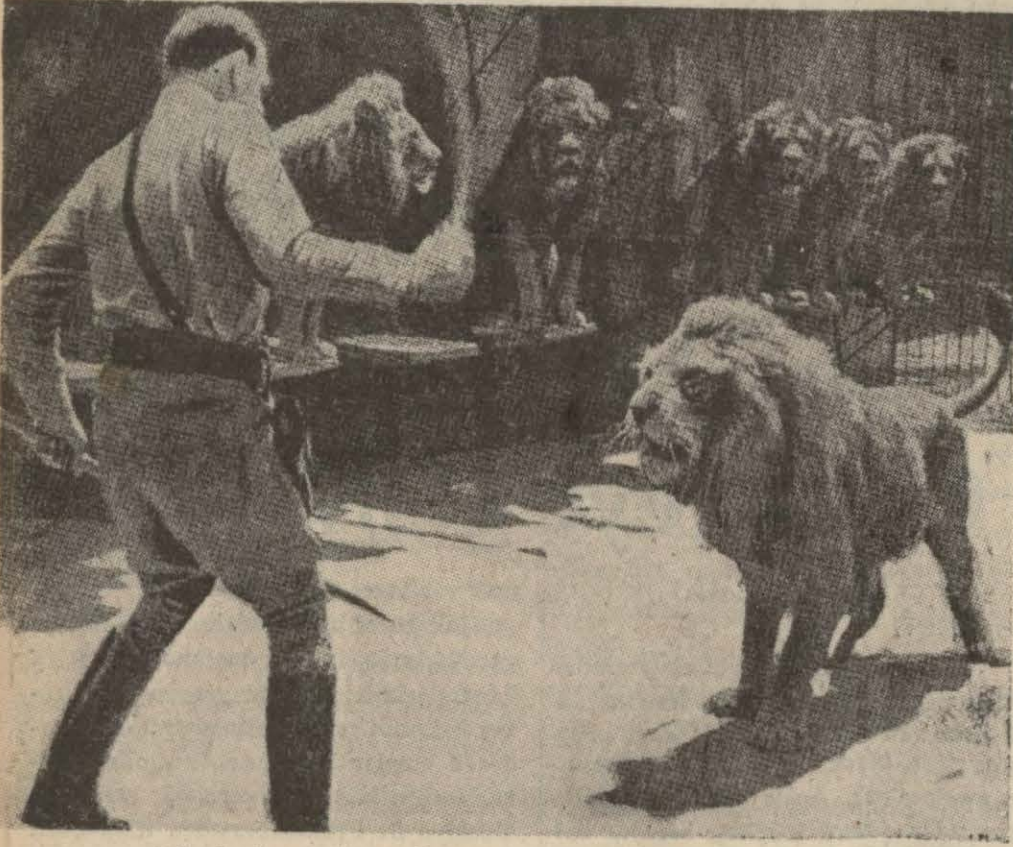
— 5 —

İsim :
Adres :

Parasız muayene kuponu
Hastane doktorumuz Pazartesi günleri saat 10.00 buçuktan yirmiyeye kadar gaziantep mahallesinde, Cumartesi günleri saat 14.00 ten 19.00 a kadar Lâleli Tıbbiye mahallesinde ikinci daire Tıbbiye Mahallesi'nde muayene edilmektedir. Ücretsizdir. Çocuklarınızın bakacakları.

İnsanlardan korkan Yırtıcı hayvanlar

Vahşi hayvanlar dayakla mı, tatlılıkla mı yola gelir?

Aslanla insan karşı karşıya gelince ilk adımı atan kazanır...

Aslan, kaplan herkes için korkunç ve yırtıcı hayvandır. Onlardan herkes korkar. Fakat, bazı insanlar vardır ki onlar da bu yırtıcı hayvanları korkutuyorlar.

Bunlar aslan terbiyecileridir. Onlar aslanları öyle yetiştirmişlerdir ki kendileri bu yırtıcı hayvanlar için korkunç ve emri dinlenilir bir insan haline gelmiştir.

Bir adamın emri altında köpek gibi salta duran veya türlü oyunlar yapan bir aslanı bütün vahşilikten uzak kalmış uslu bir hayvan zannetmeyin. Bu hayvanı terbiyecisinden uzağa bırakırsanız o da ormandaki diğer aslanlardan farksızdır. Onların karşısına imkânı yok gidemezsiniz. Sizi daha uzaktan görür görmez kükrüyerek üzerinize doğru ilerlerler.

Fakat, sahipleri yanlarına gelince, kuzu gibi, hiç seslerini çıkarmazlar ve onun her istediğini yaparlar.

Aslan terbiyecileri kendilerine her aslanı râm eden adamlardır. Onların elinde bulunan aslanların hepsini ormandan yeni gelir gelmez terbiyeye başlamışlardır.

DAYAK MI, TATLILIK MI?

Bu terbiye meselesinde biraz durmak lâzım: Aslanlar nasıl terbiye edilirler?

Bu bahiste aslan terbiyecileri ikisi ayrılıyor. Bir kısmı:

— Dayakla! Cevabını veriyor.

Diğer kısmı ise:

— Tatlılıkla, diyor.

"Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır..." diye bir söz vardır. İşte bazı aslan terbiyecileri bu fikri güdüyorlar, ve muaffak olmalarının da sırrını bunda buluyorlar.

Yırtıcı hayvanları tatlılıkla kendilerine ısındıranların usulünde en muaffak olan Kaden isminde bir adamdır. Kaden diyor ki:

"Her vahşi hayvanda bir ehli hayvan tabiatı vardır. Bunun için onlara ehli hayvan gibi muamele ederek elde etmek kolaydır. Meselâ, bir aslan, bence tamamen yırtıcı hayvan değil, yarısı ehli, yarısı vahşi olan bir mahluktur. Aslında gizli olan ehli hayvanın ne olduğunu tabii anladınız: Kedi.

"İşte ben, bir aslana her şeyden evvel kedi muamelesi edilmesini doğru bulurum ve benim aslanı tatlılıkla yola getirmek usulümün başım da gelen şart budur.

Aslan, kedi gibi okşanacak, sır-

tı kaşınacak, hoşuna giden şeyler yapılacak, gitmiyenler yapılmıyacak.

Bununla beraber, bir aslanın her halde kediden başka türlü okşanması lâzımdır. Hele okşamağa kalktığımız zaman üzerinize atılması ihtimali pek fazladır!

Burada işin en nazik tarafına geliyoruz. Hakikaten, bir aslanın okşanması her şeyi halletmez. Aslan okşanmakla beraber korkutulmalıdır da.

"Karşımıza aldığımız aslanı, kendinize ısındırmak için, ona sevgi vermekle beraber biraz da korku vermek lâzımdır. Aslan sizi evvelâ, kendisini seven birisi olarak tanımalı ve size aynı sevgiyi duymalı. Fakat bundan sonra sizden biraz korkmalı ki üzerinize atılmaktan korksun.

"Çünkü, aslanda, daha evvel dediğim gibi, bir de vahşi hayvan tarafı vardır. Ehli hayvan tarafını tatlılıkla elde ettikten sonra, vahşi hayvan tarafını da, kendisine korku vererek, âtil bırakmak lâzımdır.

"Fakat bunun kolay olmadığını söyleyeceksiniz. Ben de kolay olduğunu iddia edecek değilim. Fakat bunda da muvaffak olmanın bir usulünü göstereceğim:

"Her şeyde olduğu gibi bunda da ilk adımı atan kazanır. Onun için, vahşi hayvanla karşı karşıya gelince, kendisine doğru ilk adımı sizin atmanız ve bu hareketinizle kendisinden korkmadığınızı, ondan kuvvetli olduğunuzu ve ona hâkim bulunduğunuzu göstermeniz lâzımdır.

"Hayvan, bir kere sizden korktu veya korkmasa bile, sizi korkutmadığını gördü mü size bir av mahluku olarak bakmaz. Bundan sonra onu okşamaalarla ve iyi hareketlerle kendinize ısındırmak kalır. Bunun da yaptığımız zaman artık aslan sizin emriniz altındadır.

"Fakat şunu da ilâve etmek isterim: Bazan, terbiyeli bir aslanın birdenbire sahibine karşı geldiği, hattâ üzerine atılarak onu parçaladığı görülüyor.

"Böyle bir hadise benim başıma gelmiştir. Onun için bilirim:

"Bunun kabahati, hayvandan ziyade bizdedir. Çünkü, o hareketi yapmaya hayvanı sevkeden biziz. Bu da, bizim kendisine karşı al-

"Bilmem beni hatırlıyor musun, Culi! Bu sualim sana belki tuhaf gelecek. Çünkü, beni hatırladığımı biliyorum. "Dört günde insan unutulur mu?" diyeceksin. Fakat, itiraf et ki sen beni unutmuşsun. Bu dört gün içinde beni bir kere bile hatırlamadın. Fakat şimdi, sana bunu hatırlattım.

"Böyle bir hâdise olmasaydı bugün beni tabii hatırlamıyacaktım ve bugün hatırlamadığım için, çok geçmeden unuttuğum Sana bugün ben kendimi hatırlatırken bundan sonraki günler için de beni unutmamanı mı temin ettim?

"Bilmiyorum. Fakat, istediğim beni bugün hatırlamandır, istersen sonra ebediyen unut..."

Culi, o gün aldığı mektubu çantasına koyduktan sonra unutmuş, ancak gece, oyuna çıkmadan evvel, eline tekerrar almıştı:

Oyuna çıkmak üzere tuvaletini tazeleyen tuvalet masasında ruj kalmadığını görmüş, gündüzleri yanında taşıdığı ruju almak için çantasını açmıştı. Bu suretle, mektubu, gayet az bir zamanı olduğu vakit açmıştı. Onun için, ayakta, sabırsızlıkla okumağa başlamıştı. Fakat, ilk satırları okuyup yurkardaki "... ebediyen unut, kelimelelerine geldiği sırada dışarıdan ilk zilin galdığını duydu:

Oyun beş dakikaya kadar başlıyacak. Bu beş dakika içinde tuvaletini yapmak, oyun elbiselerini giymek ve sahneye çıkmak lâzımdır. Onun için, mektubu masanın üzerine bırakarak — masanın üzerine mi bırakmıştı? Bunu da pek iyi bilmiyordu: Zili duyar duymaz mektubu elinden düşerek — hemen aynan karşısına geçmiş, çabucak tuvaletini yapmış ve elbiselerini giyerken sahneye fırlamıştı.

Çaz başlandı. Perde açıldı. Kızlar oyna başladılar.

Kulis karanlık. Biraz evvel oyuncu kızların gidip gelmeleri ile kayıyan, kakkahallı şakaları ile çınlayan koridor sessiz. Işıklar sönmüş...

Birden, bu sessizlikte bir "çıt" duyuluyor: Karanlıkta birisi ilerlemede. Karanlıkta bir gölge beliyor: Gelen beyaz elbiseli birisi.

Yaklaşıyor ve kulisteki odalardan birinin kapısına doğru elini uzatıyor. Kapının topuzuna yavaşça dönüyor, kapı açılıyor. Aynı el, kapıdan içeri girince, elektrik düğmesini arıyor. Küçük oda-

mamız lâzım gelen harekette gevşeklik göstermemizden ileri gelir.

"Hayvanı ya okşamayı, ya korkutmayı unutmuşuzdur. Burada şunu ilâve edebilirim: Aslanlara hâkim olmak biraz da teshir işidir. Denebilir ki aslana hâkim olan adam onu teshir etmiştir..."

DAYAK LÂZİM, DAYAK!

Diğer taraftan vahşi hayvanların dayakla terbiye edilmelerine tarafdar olan ve onların ancak bu suretle elde edilebileceklerini söyleyenler meseleyi bu kadar derinden tahlil etmiyorlar ve işi kestirip atıyorlar:

"Aslanı yola getirmek için dayak lâzımdır, dayak!,"

Onların fikrine göre aslan tamamile vahşi bir hayvandır. — Yani onda, Kadenin dediği gibi bir ehli hayvan yoktur. — Onun için, karşısında bulunanın onu mütemadiyen korkutması lâzımdır.

Bununla beraber birinci usulün taraftarları daha çoktur ve aslanı tatlılıkla terbiye etmek sisteminin daha muvaffak olduğu görülmektedir.

Çünkü, esasen bu usulün üstadı olan Kaden de söylüyor:

Aslanı terbiye etmek ve onlara hâkim olmak biraz da teshir işidir.

Her Gün Bir Hikâye

Aşk çalan kadın!

"Mektubu bu gece yazarsan..." Beyaz elbiseli şık kadın bu mektubu locasında okuyordu. Loca sahnemin karşısına düşüyordu. Gözleri, kâğıt üzerindeki satırları o kadar dikkatle devamlı okuyordu ki bakışları adeta tırlarla kilitlemiş, kaynaşmıştı. Bu sırada sahneden tiz bir ses seldi:

Culi şarkısını söylemeğe çoktan

Çeviren:
Vir Gü
İngiliz hikâye

nın içi, düğmesine basılan bir fotoğraf diyafragını gibi, birdenbire açıldı.

İçeri aydınlandı. Burası Culi'nin odası. Biraz evvel masanın üzerine korkunç yere düşen mektup masanın ayak ucunda duruyor.

İçeri giren, beyaz entarili kadın — bu gayet şık bir balo kıyafetile güzel bir kadın — yerdeki mektubu görmekte gecikmiyor. Eğiliyor, alıyor ve elektriği söndürerek yine aynı hareketle geri çekiliyor. Koridorlarda yine hafif bir elbise fısıltısı, karanlıkta gittikçe silinen bir hayalet, sonra sessizlik ve karanlık...

Mektubun tamamını okumak şık elbiseli kadına nasip oldu. Culi'ye gelen mektup şu şekilde devam ediyordu:

"... Bugün beni hatırlamanı istiyorum, çünkü yarın son kararımı vermek mecburî'ye indiyim: Mühim bir iş için Amerika'ya gitmem lâzımdır. O gece seninle tanıştıktan sonra bu karardan vazgeçip geçmemek arasında mütereddit kaldım. Fakat, gün yaklaştıkça içimi büyük bir kıskak sıkıyor, bu işkence arasında kararında büsbütün tereddüt ediyordum.

"Fakat, yarın son kararı almak, akşamata transatlantığe binmek veya binmemek lâzım... Anlıyorsun.

"Eğer benimle evlenmeği kabul edecek olursan burada kalacağım. "Hayt", dersin gideceğim. Onun için, bu kadar kat'i ve çabuk cevap verilmesi icap eden bir sual karşısında hemen kararımı vereceğimi zannediyorum.

lamış, fakt, ancak şimdi yükselttiği sesi locadaki kadını daldığı mektuptan ayırabilmişti.

Gözlerini sahneye çeviren kadın şarkı söyleyen kıza uzun uzun baktı, gözleri oraya dikilmişken zihninde de bir düşünce kâbusu gibi büyüyordu:

"Rakırbim."

Mektubun yarısından sonrasını okuyan şık elbiseli kadın olduğu gibi mektup sahibinin verdiği adrese cevap yazan da o oldu:

KURUN

GÜNDELİK SİYASİ GAZETE

Bizetimize gündertien vazılar gazete ve girmek için ise zartının köşesine (gazete) kelimesi vazılmalıdır

Karşılık isteyen okurlar mektuplarına 10 kuruşluk pul koymalıdır

Basılmıyan yazıları geri göndermekten kıyınetsiz vullanmış mektupların içine konulan paraların kaybolmasından utanarak çıkan yazılardan dolayı direktör ük üstüne soru sorgu almaz

Günü geçmiş sayılar 10 kuruştur

Adresini değiştiren aboneler 25 kuruş öderler. Göndermiyenlerin adresleri değiştirilmez.

Gazetemizde çıkan yazıların resimlerin her haklı sattı kendisi içindir

DÜN ve YARIN

Bu irfan hazinesine abone olmak için kolaylıklar

Memlekette okuma hevesini yaymak ve kitap tedarikini kolaylaştırmak maksadile Dün ve Yarın kitapları için her keseye elverişli ve pratik bir abone usulü kurulmuştur. 1 inci kitaptan 11 inci kitaba kadar olan on ciltlik 1 inci serinin aboneleri 636 kuruştur; bunun 236 kuruşu peşin verilir ve ondan sonra her ay bir lira ödenir.

11 inci kitaptan 20 inci kitaba kadar olan on ciltlik 2 inci serinin aboneleri 504 kuruştur. 204 kuruşu peşin verilir ve ondan sonra her ay bir lira ödenir.

21 inci kitaptan 30 uncu kitaba kadar olan on ciltlik 3 üncü serinin aboneleri 532 kuruştur; 232 kuruşu peşin verilir, ondan sonra her ay bir lira verilir.

31 inci kitaptan 41 inci kitaba kadar olan on ciltlik 4 üncü serinin aboneleri 520 kuruştur; 220 kuruşu verildikten sonra her ay bir lira ödenir.

41 inci kitaptan 51 inci kitaba kadar olan on ciltlik 5 inci serinin aboneleri 488 kuruştur; 188 kuruşu peşin verilir ve her ay bir lira ödenir.

50 kitaba birden abone olmak isteyenler peşin 8 lira vermekle kitapların tamamını alır ve sonra her ay 3 lira ödiyerek 6 ayda hesaplarını kapatırlar.

51 inci kitaptan 60 şıncı kitaba kadar olan 6 ncı serinin aboneleri 436 kuruştur. 136 sı peşin verilir ve her ay bir lira ödenir.

Abone olmak için "VAKİT" yurduna müracaat edilmelidir. Telefon: 24370 İstanbul.

Istanbul muhasarasında ORBAN'IN TOPU

Yazan: Gustave Schlunberger

- 5 -

Fakat Orban'ın büyük bombardıman topu İstanbul surlarını dövdüğü ve dövdüğü de surların duvarlarında ve kulelerinde tamir edilemez gedikler a - göldüğü görüldüğü bütün Bizans yerin - den sarsıldı; şimdiye kadar bu eski hi - ristiyen imparatorluğunu muhafaza e - den duvarların artık bundan sonra kâfi gelebileceğini anlayan halk arasında meysane feryatlar çıkmaya başladı. Kalelerin bedenlerine yeniden yeniye inen yıkıcı darbelerin açtığı müthiş ge - dikleri her gün ve her saat fasılasız uğ - raşarak tamir etmek lâzım geliyordu. Gece gündüz surları bekleyip müdafaa etmek mecburiyeti ile esasen bitkin bir hale gelmiş olan Bizans müdafileri için bu tamir işi daha muhasara bombar - danlarının ilk gününden itibaren en zor ve tahammül edilemez bir vazife şeklini almıştı. Birkaç bin kişiden iba - ret olan bu kale müdafileri (2) ka - dem, erkek, küçük ve büyük, genç ve ihtiyar eli ayağı tutan bütün halkın ka - le duvarlarında hergün hasırolan rahneleri tamir hususunda mütemadiyen yardım etmesi icap ediyordu.

Tarihin bu devrine kadar ortaçağ şehirlerinden hiçbirinin muhafızları bö - yle müthiş bir tehlike ile karşılaşma - mıştı. Orban'ın döktüğü büyük bom - bardıman topu şimdiki toplar gibi a - yaklı ve icabında istenildiği tarafa ma - nevrular ile çevrilebilir, istenilen istika - mete kolayca nişan alınabilir halde de - güldü; bu top büyük taş yığınları arası - na yerleştirilmiş, tahtalar ve direklerle desteklenmiş gayet büyük bir tunç ko - vandan ibaretti. Sonra tabii atıldığı za - man da ateşten derhal kızan tunç ma - deninin soğumasını beklemek lâzımge - liyordu. Bu toplar İstanbul surlarına günde ancak yedi defa bombardıman e - diyordu. Bununla beraber o zamana - dek görülmemiş bir şey olan bu topun öldürücü kuvveti pek kısa bir zaman içinde anlaşılıyordu. Daha muhasaranın ilk haftasında bu harp aletlerinin nis - baten ağır, fakat devamlı ve kat'i tahri - ratı ta'besinci asırda ikinci Theodose zamanındanberi Bizanslıları müdafaa eden kalelerin dayanamayacağını gö - zeten deliller ortaya çıkmıştı. Bu vaziyet karşısında Bizans müdafaa eden kuvvetlerin müraacaat ettikleri tedbir - lerde açılan gedikleri kapatmak için yün balyalarını germek, yahut buna benzer usullerle mermer güllerin hu - sule getirdiği tahribatı tamire çalışmak - tı. Bununla beraber kale müdafilerinin yapabildikleri bütün iş sadece duvar - larda açılan en büyük ve en tehlikeli boğuklukları gece gündüz fasılasız uğra - şarak bir dereceye kadar kapatabilmek - ten ibaretti.

Tarihi Kritoboulos diyor ki: Yunanlılar ve İtalyanlar büyük taş mermileri ile duvarların ge - rek dış ve gerek iç taraflarında açılan büyük gedikleri tamir için iptida birta - ken ağaç destekler kullandılar. Bu des - teklerle duvarların yıkılan tarafları gök - mmesi için takviye ettiler; bundan sonra içerisi yün veyahut yüne benzer malın eşya ile doldurulmuş olan çu - vaları duvarların boş kalan yerlerine doldurdular. Bu suretle mermer güllerle karşı bir dereceye kadar kendilerini koruyabildiler. Bununla beraber bütün bu gayretler müessir bir çare o - lmadı. Zira taş güllerle kifayetsiz müdahaleler yapılarak tahkimatı bir - cidedet sonra tekrar tarumar ediyordu. Daha sonra topların duvarlarda açtığı yaralar büyüdüyü. Surların duvarlarından binlerce dış tarafından büyük bir gedik açıldı; diğer taraftan üç tane kule yı -

(2) Garp tarihçileri ekseriyetle Bi - zans müdafaa kuvvetlerini olduğun - dan daha az gösterirler. Fatih'in muha - sara kuvvetlerini de muhasara kuvvet - lerinin, on, on beş misli fazlalığını id - dia ederler. Hakikatte ise böyle değil - dir. Schlunberger'in burada işaret et - tiği gibi Fatih'in muhasara kuvvetleri ile değil, Bizans müdafaa kuvvetleri ile değil, onlara yardım eden bütün şe - hircilerle karşılaştı.

kıldı; böylelikle bombardımanın mah - vedici tesiri tehlikeli bir hal almıştı. Bunun üzerine Bizanslılar etraftan ka - lın kirişler getirdiler; şehirdeki büyük ağaçları keserek gövdelerini ve dalla - rını birbirlerine bağladılar. Bunların aralarını taş ve toprakla beslediler. Sö - zün kısacası saz, ağaç dalı, asma kütü - ğü gibi ellerine geçen her şeyi buralara topladılar; bütün bu şeyleri kireç ve harç gibi tutucu ve yapıştırıcı madde - lerle yerleştirerek ve bunların yanına ekseriya yanabilecek maddelerden mü - rekep şeyleri de ilâve ederek duvarlar - da ve kulelerde açılan gedikleri örmeğe çalıştılar. Daha sonra bu suretle kapa - tılan gediklerin dış tarafını içerisi yün dolu çuvalar, balyalar, kilim ve halı hayvan derisi, öküz derisi gibi şeyler - le örttüler. Bir taraftan da bütün bu şey - lerin kızgın ve ateşli güllerle yanma - ması için hortumlarla ıslatmağa başla - dılar. Böyle birbiri üstüne yığılmış bin bir parça eşya kargaşalığının arkasına saklanan kale müdafaeçileri kendilerini bir dereceye kadar koruyabiliyorlardı. Aynı zamanda taş güller buralarda yığılan yumuşak topraklar içerisine gi - riyor, bu suretle şiddet ve kuvvetin - den hiç olmazsa bir kısmını kaybediyor - du. Bundan başka surları müdafaa e - den Bizans askerleri duvarların yıkık yerlerine yerleştirdikleri bu binbir tür - lü karışık eşyadan mürekkep siperler ü - zerine ayrıca içerisi toprak dolu tahta sandıklar koyuyorlar, bunların arkalarına gizlenerek ve yanlarından müdafaa e - rek muhasara kuvvetleri tarafından atı - lan ok yağmuruna karşı kendilerini mu - hafaza ediyorlardı. Fakat bir taraftan böyle şehir müdafaa ederken diğer ta - raftan fasılasız surette yıkılan yerlerin tamiri, gediklerin doldurulması Bizans - lılar için tahammül edilemez müşkülata sebep oluyordu.

İşte bu şekilde yapılan hücum, mü - dafaa ve mücadele haftalarca devam etti. Fakat diğer taraftan da birçok mühim hâdiseler vukua geliyordu ki bunlardan bazıları tarihte şöhret almış - tır: Deniz muharebesi, yer altında lâ - çimcilerin boğuşarak harp edişleri, bi - ribiri arkasından devam eden mütemadi hücum hareketleri...

(Yabancı kaynaklar bu sırada İstan - bul surlarında Türkler aleyhine netice - lenen bir deniz müsademesinden bahse - derler. Bir hayli mübalağalı olan bu ri - vayetlerin hütlâsası şudur:

Fatih Sultan Mehmet İstanbulun coğrafi vaziyetini ve Bizanslıların deniz cihetinde de harp gemileri bulunduğun - u gözönüne alarak şehri kara tarafın - dan muhasara ettikten başka deniz ta - rafından da icap eden hazırlıkları yap - mıştı. Altı ay gibi kısa bir zamanda hazırladığı yüz elli harp gemisinden mü - rekkep filoya da ilk Osmanlı amirali o - lan Bulgar neslinden mühtedi Balta oğ - lu Süleyman Beyi kumandan yapmıştı. Sonra Sultan Mehmet İstanbulu mu - hasara ederken yalnız surlar içinde bulunan şehir halkını ve bunların mü - dafaa kuvvetlerini düşünmüyordu. Mu - hafaza başladıktan sonra karadan ol - duğu gibi denizden de Bizanslılara hi - ristiyen yardımcıları gelmesi ihtimalini hesap ediyordu.)

(Bunun için Sultan Mehmet Gelibo - luğa bulunan harp filosunu daha evvel Boğaziçinde yapmış olduğu Rumelihi - sarına getirtmişti. Bu filo hisardaki topların himaye ve muhafazası altında olarak Baltalimanına girmişti. Bundan başka Karadenizden getirilmiş birçok kerestelerle Beşiktaş ve Baltalimanla - rında kurulan tersanelerde o zamana mahsus büyük kıta'da harp vasıtaları, yani beş yüz kadar yapılmıştı.)

(Arkası var)

LOCADAKI HAYALET

Yazılarımızın çokluğundan bugün "Locadaki hayalet", isimli tefrikamız bugün giremedi. Yarın devam edece - ğiz. Özür dileriz.

Yeni keşiflerden haberiniz var mı?

Doktorlar hastalığınızı teşhis için artık dilinize değil kunduralarınıza bakacaklar!

Yapılan yeni keşifler için masraf
pusulasının hesaplarını kim ödüyor

Her şeyin alt üst olduğu fikirle - rin, kanaatlerin değiştiği zamanlar - da yaşıyoruz. İlim ve fennin yü - rüyüşüne verilmesi lâzım gelen isti - kamete üniversitelerde değil, büyük sanayi ve ticaret müesseselerinde karar veriliyor. İş adamının tezgâ - hının arkası şimdi bir laboratuvar - dır. Maiyetinde bir kimyaker ve mütefennin ordusu her an yenilik - ler bulmakla meşgul. Asri teşeb - büslerin ana noktaları onlardır. Un, maden, boya, kundura, oto - mobil gibi birbirleriyle alakası olun - yan daha birçok sanayi her gün isti - tihsallerini daha verimli bir yola sok - mak için fabrikalarında bir de ilim kafesi çalıştırıyorlar.

Bütün bunları bize haber veren İngilterenin iradı beş haneyi geçen beş büyük sanayi ad mlarından bi - ridir. Her iş adamı gibi söyledikle - rinde övünme olmıyan bu müteşeb - bis şöyle diyor:

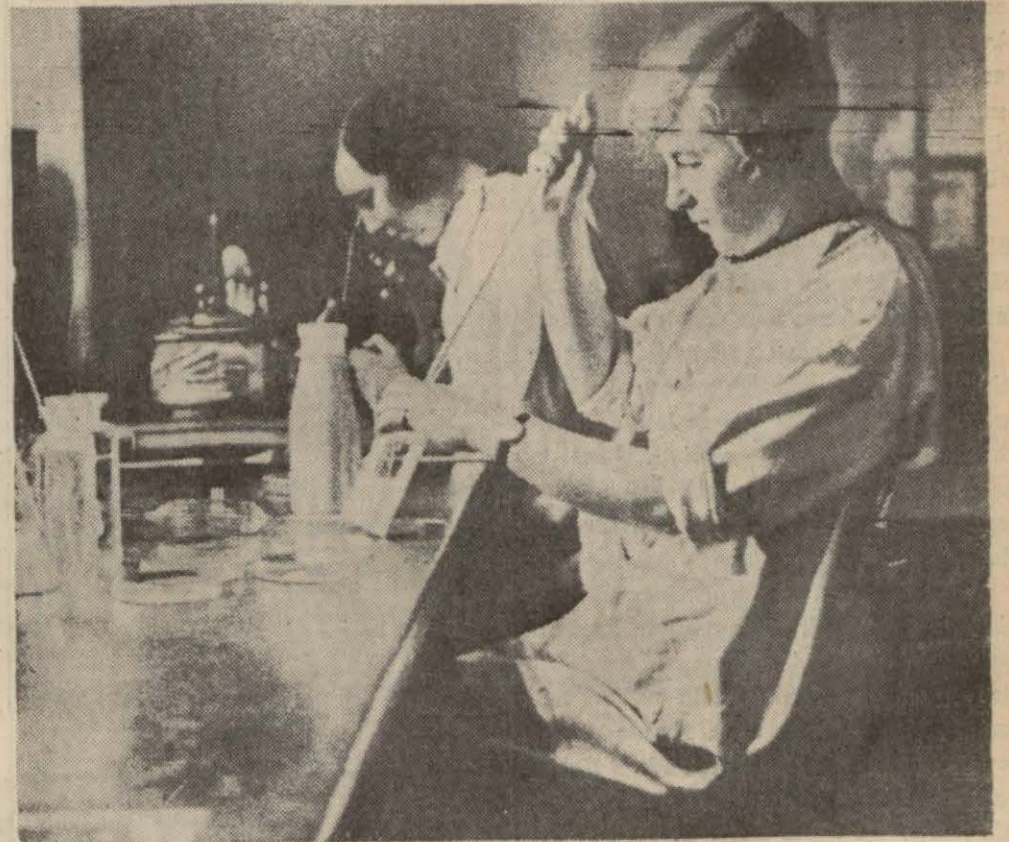
"Son zamanlarda yapılan yeni keşiflerden meşul olanlar benim gi - bi dik kafalı ticaret adamlarıdır. Yalnız benim kumpanyam geçen se - ne fennî araştırmalar için 60.000 li - ra harcadı. Daha fazla sarfedenler de var. 4000 lira bahse giriyorum ki bugün ticaret ve sanayi müesseselerinin fennî araştırmalar için sarfet - tikleri para, üniversitelerinkinden çok fazladır."

Üniversitelerden çıkanlardan ço - ğu bu gibi müesseselerde çalışıyor - lar. Resmî müesseselerde bu husus için ayrılan para mahdut lduğu hal - de sınaî müessesatta ellerindeki va - sıtaların ve paranın hududu yoktur.

Bugün isimleri kimsenin hatırın - da olmıyan fakat ilme, fenne olan hizmetleri meşhur fen adamların - dan hiç de aşağı olmıyan yüzlerce adam insanların refahı ve rahatı için ayrılan para mahdut olduğu hal - lardan bir fotoğraf fabrikasında ça - lışan "Bloh", .. Altmış yaşını müte - caviz olan bu adama ve muavinle - rine fabrika sırf yeni keşiflerin hat - ırlı için para veriyor. Infra . rouge ile fotoğraf çekmeği amelî bir hale sokan bu adamdır. Bunun buldu - ğu bu usulle 10 — 12 kilometre mesafeden sisli ve dumanlı vahalar - da net resimler çekmek mümkün ol - du.

Infra - rouge fotoğrafı bizim sa - hamız olan ticaret alanını çoktan tecavüz etti. Şimdi hastahanelerde habis hastalıkların teşhisinde bunu kullanıyorlar. Nebatat üleması da bu usulle nebatata musallat olan hastalıkların mikroplarını buluyor - lar. Polisler sahte çekleri, ayak ve parmak izlerini bu fotoğraf saye - sinde süratle tanıyabiliyorlar.

Infra - rouge fotoğrafı aynı za - manda heyet ilmüne de elini uzattı. daha geçenlerde bu fabrikaya züh - renin etrafındaki havanın mahiye - tini bulmaları için bir teklif vaki ol - du. İnanılmıyacak derecede, sırf sınaî ve ticarî müesseselerin husus:

Bir laboratuvar da çalışanlar

Bir keşif daha

En sisli ve dumanlı havalarda kilometre - lerce mesafeden net resimler çekebilirsi - niz. Ve nihayi bütün keşifler artık üniver - sitelerden çıkmış bu - lunuyor. Çünkü hiçbir resmî makam bu ke - şiflerin yapılması için ödenecek yüz binlerce lirayı veremiyorlar.

yardım ve çalışmaları sayesinde ilerleyen bu sistemle karanlık bir yerde herhangi bir maddenin film e çekilmesi mümkün oluyor.

Askerlikte Infra - rouge kullanı - lıyor. Daha nerelerde de kullanıla - cak Allah bilir.

KONSERVELENDEN ZEHİRLE - NENLER KALMADI

Konserveden zehirlenme vakala - rı artık hiç duyulmamaktadır. Ad - liyeyi ve doktorları işgal eden bu gibi şeyler tarihe karıştı. Reçel ve çikolata fabrikaları "saf gıda", ga - yesile uğraşmaktadır.

Birçok ev kadımları şaşırta n tatlıyı kıvamma getirmek meselesi tatlı fabrikalarında birçok usullerle kolayca yapılmaktadır. Bu işi hat - leden bir fen doktorudur.

Çürük ceviz ve imdıklara karşı alınan tedbirler de bu meyandadır. Eskiden ceviz, fındık ve badem gi - bi süratle çürümek âdetinde bul - nan meyveler çikolata fabrikalarını çok düşündürüyordu.

Bu firmalar bu meseleyi kökün - den halletmeyi düşündüler. Bu çü - rümenin Ephestia Kuhnella isim - deki bir haşerenin sürfelerinden doğduğunu buldular ve cevizlerin geldiği Fransava iki mütefennin gönderdiler. Bu adamlar Fransava cevizler üzerinde birçok tetkikler sonra buldukları usullerle hemen

hemen bunun önüne geçtiler. Bu - gün Fransada ceviz yetiştiren ve ih - raç eden her adamın elinde bu usul - leri muhtevi risaleler vardır. Çü - rük cevizin pek ender görüleceği zaman çok uzak değildir.

Bütün bu işler için yapılan mas - rafları veren reçel ve çikolata fab - rikalarıdır. Masrafı gören onlar, müstefit olanlar da biziz.

YA BUNA NE DERSİNİZ?

Kunduranın hastalık teşhisinde rol oynıyacağı aklınıza gelir mi? Bir zaman gelecek ki doktorlar has - talığınızı teşhis etmek için dilinizle beraber kunduralarınıza bakacak - lar.

Ayakkabı fabrikalarını en ziya - de düşündüren meselelerden biri de derinin rengini kaybetmesi ve çat - lamasıdır. Çünkü ayak, sahibinin sıhhi ahvaline göre değişen miktar - larda, tuzlar, hamızlar ve şeker ifraz etmektedir.

Kundura yapanlar bu hususat için, tabii maddî menfaatleri ve ticaretlerinin inkişafı en başta gel - mek üzere, ciddi tetkikler yapma - ktadırlar.

Meselâ geçenlerde müşterinin bi - ri bu fabrikalardan birinin satış şü - besine ayakkabısının derisinin be - yaz olduğu şikâyetile bir çift kun - dura bıraktı. Kimyakerler çalışma - ğa başladılar. Beyazlık şekerden geliyordu.

Deriye yumuşaklık vermek için debbaghanelerde şeker kullanıldığı - nı her halde bilirsiniz. Derhal şe - kerin kullanılmasında bir yanlışlık olup olmadığını debbaghanelerden sor - dular. Debbaghane buntü katiyetle reddetti.

Son ihtimal kundura sahibinin üzerinde toplanıyordu. Fazla şe - kerin şeker hastalığından hasıl olma - sı lâzım geldiğinden müşteri tekrar müracaat ettiği zaman tezgâhtarlar nazikâne bir surette bir de bir dok -

(Sonu 11 inci sayıfada)

İngiltere kime karşı silâhlanıyor?

Büyük Britanya Habeşistanın ilhakını tanımadığı takdirde bir İtalyan ve Alman ka'î anlaşmasından endişe edilmekte.

Müstemlekelerin Akdeniz emniyetine iştirakleri için yeni hava üsleri meydana getirilecek

Londra, Şubat (Hususi) — Umumi harpten sonraki devrenin en büyük hâdisesi hiç şüphesiz Büyük Britanya devletinin tekrar silâhlanmasına başlamasıdır. Bunun aksine bir müteleva yürütmek imkânsızdır. Zaten bütün Avrupa merkezlerinden alınan telgraflar İngilterenin silâhlanma programının umum siyasi mahfellerde bıraktığı derin intibah bu merkezde olduğunu tasdik ediyorlar.

İngilterenin en nazif gazeteleri de Büyük Britanya için olduğu kadar bütün dünya için de yeni bir devrenin başlamakta olduğunu ilân edip duruyorlar.

Son on beş sene zarfında İngilterenin sesi artık kuvvetsiz aksetmeğe başlamış ve çok defalar cesaretle aldığı kararları icra tatbik edememişti. Buna da sebep o kararları icra ettirecek vasıtaların kâfi olmamasından başka bir şey değildi.

İngiltere nüfuzunun gittikçe düşmesi neticesi olarak beynelmül hayatın başlıca müessirlerinden olmak mevkiinde geri kaldığı hakkındaki noktaî nazarlar gün geçtikçe daha ziyade genişleyip meydan kazanmakta idi. Fakat tekrar silâhlanmak için verilen mütehit karar bu fasla nihayet vermiş oldu.

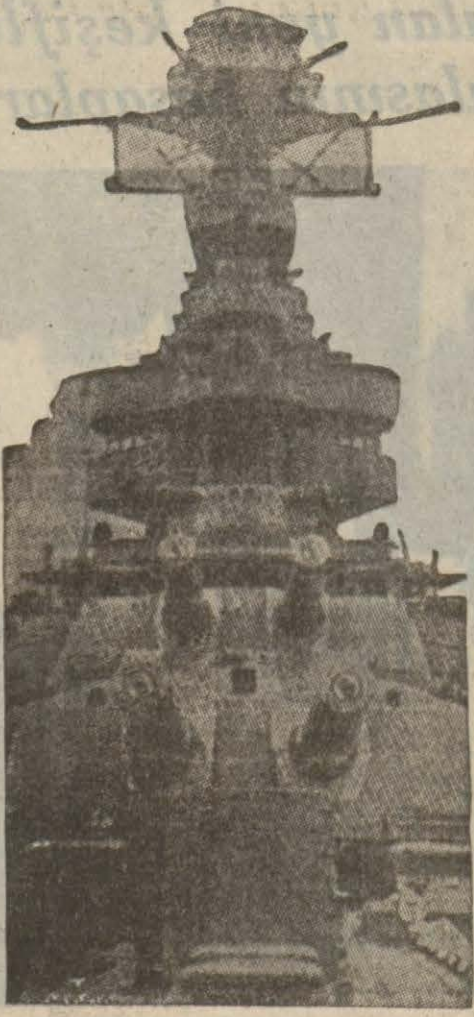
Yeni başlayan bu devrede İngiltere diplomasisi sulhun ihlâl edilmemesine eskisi gibi çalışmaktan geri durmayacaktır. Ancak konferanslar toplamakta ve tavassutlara teşebbüs etmekte o kadar faal olmayacaktır. Çünkü sonradan ricat etmek korkusuna maruz kalmadan münferit bir siyaset takip edebilecek mevkiide bulunacaktır.

İngilterenin silâhlanma programı menfaatlerini sulhun devam ve istikrarında gören Fransa, İskandinavya ile Avrupanın küçük devletleri tarafından mütehit bir takdirle karşılanmıştır. İngiliz gazeteleri bu hali, Büyük Britanya devletinin silâhlanmasının sulhun istikrarına en kuvvetli bir vasıta olduğuna delil olarak göstermektedirler. Bunun tam zıddı çok karakteristik bir cihette sulh arzusunun iyice temelleşmiş bulunduğu devletlerin aldıkları vaziyettir. Bu gibi memleketlerin başında bulunanların matbuatı birbirine soruyorlar: İngilterenin böyle emsali görülme derecede silâhlanması acaba kime karşıdır? Şimal denizinden mi yoksa Akdenizden mi endişe ediyor? Daha açıkçası İngilterenin hedefi yalnız Almanya veyahut İtalya mı? Yoksa her ikisi mi demek istiyorlar.

Alman gazeteleri martın birinci gününü toplanacak büyük Faşist meclisinde İtalyanın bilhassa deniz ve hava kuvvetlerinin artırılmasının kabul edileceğini tahmin ediyorlar. (Bu tahmin tahakkük etmiştir. Çünkü Faşist meclisi toplanmış ve İtalyanın silâhlarını yeniden artırmak kararını vermiştir) Bu suretle İngilterenin silâhlanmasının hedefi İtalyadır demek istiyorlar.

İtalyan mahfelleri ise bunun aksini düşünerek Büyük Britanyanın silâhlanmasının sebebinin müstemleke meselesinde hiç olmazsa tâviz koparmak emelinde ibaret gibi göstermek istiyorlar. Bu da İngilterenin hedefinin İtalya olmayıp Almanya olduğunu göstermektedir.

Filhakika İtalyanın resmî mahfelleri Akdeniz için bir endişe mevcut olmadığını ve İngiltere - İtalya uzlaşmasının kâfi derecede bir teminat bulunduğunu anlatarak bu uzlaşmanın ahkâmından sonra İtalyanın İngiltere ile münasebetlerinin dostane bir surette devam ve inkişaf için herşeyi yapmakta olduğunu söylüyorlar. Fakat bütün resmî fikirler ve mütealelalar rağmen İngilterenin bu kadar muazzam bir programla silâhlanmasını artırmağa kalkışması Romada pek tabii olarak büyük bir infial uyandır-

mıştır. Bu infial şu şekilde tezahür etmektedir:

İngilterenin bu hareketi üzerine diğer devletlerin de silâhlarını artırmağa teşebbüsleri muktedirdir. Halbuki İtalyanın mali vaziyeti böyle bir silâhlanmağa mukabele edebilecek bir derecede değildir. Denmektedir. İşte bu sebepler dolayısıyla büyük Faşist meclisinin askeri vaziyetler ve ihtiyaçlarla meşgul olacağı hakkında çıkarılan tebliğ İngilizlerce İtalyan efkârı umumiyesinin teskini için düşünülmüş bir tedbir olarak telâkki edilmektedir.

Almanya gelince bu memleket bugün müsavi derecede silâhlanacak, İngiltereye cevap verecek iktidarda bulunmamaktadır.

Burada çıkan Economist gazetesi bizi en ziyade alâkadar eden Akdeniz meselesini yeni bir noktaî nazardan tetkik etmektedir. Siti'nin organi bulunan bu gazete Akdenizin müdafasını imparatorluk menfaatleri bakımından çok geniş bir surette mevzuubahsederek: "Akdeniz, müstakim olarak idare edilen müstemlekelerimizin çoğunun Hindistanın, ve mütehit imparatorluğun ne büyük kısmının hayatlarının yegâne ocağıdır. İmparatorluğu teşkil eden hükümetlerden her birinin müdafası meydana birleşerek mesai birliğinde bulunmaları meşakkatlidir. Bunun için 1923 de toplanan imparatorluk konferansı Akdeniz ile Kızıldenizden geçerek Şarkı giden geçidin uzun mesafeli yolunda emniyetin muhafazası lüzumunu ehemmiyetle işaret etmiştir. Umumi harpte bir çok sebeplerin tesirile Akdeniz serbestti. Fakat bugün bu şartlar değişmiştir. Almanya donanması henüz zayıf olabilir fakat İtalyan donanması ondan çok kuvvetlidir. İngiltere ise Almanya ile İtalyanın ittifaklarını muhtemel saymak ve ona göre hareket etmek mecburiyetindedir. Eğer Habeşistanın İtalyaya ilhakı resmen tanınmazsa bu ittifakın ortaya çıkacağı muhakkaktır. Bugün İtalyan politikasının temelini teşkil eden esas budur. Umumi harp esnasında İngiltere Japonya ile olan ittifakı Büyük Okyanostaki donanmasının Avrupalıya celbine müsait olmuştur. Sonra Vaşington deniz konferansı yapılmıştır. Bugün artık bunlar cari değildir. Tayyarecilik inkişafı da dar denizlerden geçen geçidin emniyeti için yeni bir tehlikedir."

Economist gazetesi son bir iki sene zarfında İngilterenin Akdenizi mü-

MEMLEKET HABERLERİ

Güvey gireceği gece...

Makinist Eminin evini kim yaktı?

Bundan bir müddet evvel konyada hazin bir yangın yakası olmuş, bu iş mahkemeye kadar intikal etmişti.

Hadise şu idi:

Düğün hazırlığı yapılmış olan Nafia makinistlerinden Eminin Muhacir pazarında kiraladığı ve gelin eşyasıyla donatılan evi yanmıştı. Bir ailenin kendi yuvalarının ilk kuruluşunda ve bir evde yaşamıya başlayacakları günde başlarına gelen bu felâket, şehirde çok büyük teessürle karşılandı. Kızcağzım senelerdenberi müstakbel evi için hazırladığı elişleri, çeyizi ve makinist Eminin evi için yaptığı masraf bir anda kül olmuş, aynı zamanda evsiz kalan, eşyasız kalan çift o gün evlenememişti.

Aradan çok geçmeden bu yangın hadisesinde bir kast bulunduğu meydana çıkarılmıştı. Çünkü ev, gelinin çeyizi üzerine benzin dökülme suretile yakılmıştı. Hadiseve el koyan polis, suçlu ve kundakçı olarak vaktile makinist Eminin yanında hizmetçi olarak bulunmuş olan elli yaşlarında Esmâ adında bir kadını tevkiif eylemişti. Kadın bu işi yapmadığını iddia eylemişse de bulunan deliller ve bu kadının ötedenberi bu evlenmeye mani olacağı hakkında söylemiş olduğu sözler, suçun kendi tarafından işlenmiş olduğunda şüphe bırakmamıştır. Polisten sonra işe el koyan adliye de suçlu görülen kadını tevkiif eylemişti.

Yangın dolayısıyla evlenmeleri geri kalan çift, tarafeynin gösterdikleri gayret üzerine hemen ertesi günü tutulan ve gene döşenen bir evde evlenerek bu acıyı yenmişlerdi.

Bu hazin hadisenin şehirde uyandırdığı teessür elân devam etmektedir.

Şimdi mevkufl bulunan suçlu kadının muhakemesine bugünlerde asliye cezada başlanacaktır. Duruşma şehirde şimdiden bir ilgi uyanmıştır. Birçok kimseler mahkeme gününü sabırsızlıkla beklemektedirler.

dafaa edebilecek kudrette bulunmadığından, eğer Umumi bir harp çıkarsa iki tarafındaki boğazları kapatarak münakalatını Ümit burnu vasıtasıyla yapacağı hakkında çıkarılan şayiaların aslı faslı olmadığını anlattıktan sonra makalesine şu suretle devam etmektedir:

"— Büyük Britanya imparatorluğunun Akdeniz memleketlerine karşı - Mısır, Filistin, Malta, Kıbrıs - doğrudan doğruya müdafaa mes'uliyetleri vardır. Aynı zamanda Akdeniz Mussoloninin tasavvur etmek istediği gibi imparatorluğun sade bir geçit yolu değildir. Büyük Britanya ile Afrika, Hindistan, Avusturalya ve Uzak Şark arasındaki tayyare, ticaret ve askeri yolların hayatı mesabesinde dir. Deniz muharebe zamanında Akdenizin nakliyat için tamamiyle emniyet bulunmadığı görüldürse İngiltere Birleşik hükümetlerinin emniyetini temin için bu mntakada bulunduraacağı deniz ve hava kuvvetlerini pek büyük miktar ve ehemmiyette muhafaza edecektir. Malta ve Kıbrısın müdafaa tesisatı ile hava müdafaa kuvvetleri de deniz kuvvetlerinin ikmalî sayılmalıdır."

Bu gazete İngiltere müstemlekelerinin Akdenizde emniyet ve müdafasına iştiraklerinin ve bilhassa gönderecekleri

Palu kasabasında yeni yapılar

Paluda Atatürk heykeli

Palu, (Hususi) — Palu, Murat suyu kenarında ve bir vadide kurulmuştur. Kasaba, sonradan ikiye ayrılmış, ikişer katlı ve üstleri topraktan evlerle iyi bir manzara arz etmeyen eski Palu şimalde kalmış ve cenupta bağ ve bahçelerle örtülü yeni bir kasaba vücudı gelmiştir.

Yeni Palu, hakikaten çok hoş manzaralıdır. Şehrin bu kısmında halktan çoğunun yazlık evleri ve geniş bağ ve bahçeleri vardır. Daima berrak akan Murat suyu her iki Palunun ortasından geçer. Cenup Palusu içme suyunu Murattan temin eder. Şimaldekiler çeşmelere müracaat ederler. Şimal ve cenup Palusunun hava ve suyu gayet enfeştir.

Cumhuriyet devrinde oldukça terakki eden Palunun geniş arazisi vardır. Binlerce evin yerleştirilebileceği boş arazi pek mümbittir. Ova kısmında hububatın envaı yetiştiği gibi dağlık arazide de çok rağbet gören kara hayvanatı beslenir. Palu koyun ve davarı bütün bu havalı piyasalarında ön mevki işgal eder. Hayvan, yağ, yün ve peynir ihracatı kasabaya mühim para bırakır.

Kasabadaki ilkokul, bu sene her yıldan fazla rağbet görmüştür. Hükümet konağı, park yapılmış ve parka Ulu Önderin güzel bir büstü de dikilmiştir. Palu belediyesi, asırlardır bakımsız kalan kasabayı imar için zengin bir program hazırlamıştır.

KURUN

İLAN ÜCRETLERİ

Ticaret İlanlarının ilân sayıfalarında santimi 30 kuruştan başlar. İlk sayıfada 250 kuruşa kadar çıkar.

Büyük, çok devamlı kırtişli, renkli ilân verenerile ayrı ayrı indirmeleri vardır. Resmî İlanların bir satırı 10 kuruştur.

Küçük İlanlar: Bir defa 30, iki defası 50, üç defası 65, dört defası 75 ve on defası 100 kuruştur. Üç aylık ilân verenerinin bir defası bedavadır. Dört satırı geçen İlanların fazla satırları beş kuruştan hesap edilir.

KURUN hem doğrudan doğruya, kendi idare yerinde, hem Orhanbey hanında VAKİT Propaganda Servisi eliyle ilân kabul eder.

ZAYI

İstanbul Üniversitesi Tıp fakültesine ait 851 numaralı hüviyet cüzdanımı kaybettim, Yenisini çıkartacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Safa Yaşat
(V. No. 21160)

hava kuvvetlerinin çok mühim olacağını ve bütün müstemlekelerde teşkil edilen ehemmiyetli hava kuvvetlerinin birleşik faaliyetine geçebilmelerinin temini için İngiltereye icabeden hava üslerini hazırlamakta bulunduğunu da ilâve etmektedir.

Kocaeli kazalarından: Kandıra

İdare, yaşayış, ekim, istihsal ve ihracat

İzmit, (Hususi) — Kandıranın canayakın ve çok sevilen bir köyü makamı var: B. Şekip.

Kandıra gibi köyleri bol ve devgenik olan bir kazanın idaresini muvaffakiyetle başaran genç köyü makam ve aynı şekilde sevilen genç belediye reisi İsmet Niyazi, güzel ve övülecek işlerin başarılması yolunda ileri adımlar atmaktadırlar.

Bu arada yeni bir hamle ve hâricinde bulunan Halkevini zikretmek lâzımdır.

Kandıra, büyük bir çiftçi merkeketi.. Bu seneki ekim, vaktinde ve zamanında yapılmış. Bilhassa Arifiye tohum ıslah istasyonunun tevzi ettiği Cumhuriyet tip buğdaylardan geniş bir ümit var.

Kandıranın en karakteristik mahsulü ketendir.

Evvelki sene köy bürosunda bulunduğum zaman keten bezlerinin beyazlatılması için vilâyet makamının yüksek alâkası ile, Herekeye Kandıralı köylü kadımları götürmüştü. Fabrikada kireçkaymağı ile ağaran keten bezlerinin nefasetine hayran kalmıştım. Hattâ vali Hâmit Oskayın eşi Bayan Oskay da sofraya çay takımlarını Kandıra ketenlerinden yaptırmaktan kendisini alamamıştı.

Kandıra ketenlerinin bu fazla ragbeti, onları daha fazla istihsalta mecbur etmiştir.

Geçen mevsim istihsalâtı bin 800 kilo safi liftir.

Yeni sene rekoltesi ise daha bol ve daha nefistir. Kandıra köylüsünün yalnız ketenden 200 bin lira kadar bir para kazanmaktadır.

Bir dönüme 5 — 6 kilo tohum atılır.

25 kilo lif ve 35 kilo tohum atılıyor, 25 kilo lif ve 35 kilo tohum atılıyor, 25 kilo lif ve 35 kilo tohum atılıyor.

Keten tohumunun kilosu 6 8 kuruştur.

Keten tohumundan Bezir yağ istihsal edilmektedir. 15 kilo tohumdan 5 kilo yağ çıkarılmaktadır.

Kandıra köylüleri bezir yağının yemeklerde kullanmakta ve sade yağ gibi, zeytin yağı gibi sarfetmektedirler. Mübarek yağın kokusu, alışmış olanlar için, tahammül edilebilir gibi değildir. Aynı zamanda yenildiği zaman da Hindyağı gibi tesirlidir. Bezir yağı sanayide kullanılmaktadır.

Gönül ister ki, Kandıralılar bu yağ tüccarlara satarak yerine sade yağ alsalar.

Vali Hâmit Oskay, Kandıra ketenlileri için yakın alâkasını daima muhafaza etmektedir.

Bugünkü vaziyette Kandıradan ketencilik pek iptidai bir manzara arz etmektedir.

Mevcut dokuma tezgâhlarının otomatik bir şekle konulmasına çalışılacaktır. Dkunun ketenlerinin nişlikleri de uzatılacaktır. İstihsalatı artırmak için de yeni mahreçler bulunacaktır.

Mısır, Irak, Suriye keten bezlerinin daimi bir müşterisi bulunmaktadır.

E. F. Baykal

SEZAR

Dün ve Yarın tercüme külliyyatındadır. Fiyatı 40 kuruştur

T. B. M. M. de tarihî bir celse

Anayasamıza geçen inkılâp prensipleri

— 8 —

Maahaza vaziyet sarahat peyda etmiş ve ben bu müzakereyi tahrik ettiğimden dolayı çok mahzûz olarak kürsüden ayrılıyorum.

GL REFET BELE (İstanbul) — Arkadaşlar; bu sabah ben takririn metnini ve encümenin mazbatasını okuduğum zaman, acaba senelerdenberi devam eden ve fırka programı, Hükümet programı şeklinde tatbik edilegelen bu umdeleri devlet programı haline ifrağ etmekle ne kast ne menfaat kastedildiğini düündüm. Menteşe sayıyı bu husustaki fikirlerini döktü. Kütahya sayıyı da açık surette izah etti. Her ikisine de teşekkür ederim. Bilhassa esas teşkilâtın, anayasamın değişmesi meselesinde biz reylerimizi verirken, kanaatlerimizi tam olarak edinmeli ve ona göre reylerimizi vermeliyiz. Bizi uzaktan seyreden, on yedi milyon insan vardır. Kelime beklemeye ne istediğimizi anlatmalıyız. Çok defalar kelimelerin manasını anlayamadığımız için biribirimizle kavga ederiz. Eğer kelimelerin manasını iyi anlarsak aramızdan kavga kalkar.

Sonra Kütahya sayıyı bir şey daha söylediler; bu anayasada her kelimenin tarihi için uzun boylu satırlar yazılmamalı, anayasa bu meclis haline sokulamaz, onu buradaki münakaşalar vazih bir halde çıkarır ve herkese anlatır. Şimdi anlıyorum, hükümet programını devlete mal ediyor. Altı umde vardır. Bu altı umdeyi ben de edebiyat yapıpaktım, gözden geçireceğim. Hepimiz cümhuriyetçiyiz. Hiç şüphe yoktur ki bu memlekette hemen hemen herkes milliyetçidir, millîcidir. Bahusus amele en başta olmak üzere milliyetçidir, millîcidir. Belki başka memleketlerde işçiler milliyetçilik fikrinden uzak kalmıştır. Fakat bizde onlar hepimizden fazla milliyetçidir. Montrö zaferini tramvay amelesi gözleri yaşararak anlatır. Tramvaydaki biletsiz Hatay dediğimiz zaman gözleri yaşarır. Bunlar çok güzel şeylerdir.

Lâiklik: Lâikliğı bu memleket gayet iyi anlamıştır. Bahusus bu memleketin dini olan islâmlik, gayet iyi düşünülürse lâik bir dindir. Geriye kalıyor Halkçılık. Bilmem eğer halkçılık demokrasi demekle eşitlik demektir. Halkçı olmıyan bir cümhuriyet esasen bir cümhuriyet demek değildir.

Vaktile muhtelif şekillerde cümhuriyetler vardır. Esnaf cümhuriyeti, Venedikte olduğu gibi. fakat bunlar doğrudan doğruya başlarında bir hükümdar olmıyan oligarşik bir idareden başka bir şey değildir.

İnkılâpçılık, yeryüzünde bir devlet var mıdır ki ben olduğum yerde sapsandım, kalacağımdır. Buradan bir adım ileri gitmeyeceğim desin. Eğer inkılâpçılık bir evölüsyon mukabilî ise her devlet inkılâpçıdır. Eğer inkılâpçılık revölüsyon mukabilî ise hiçbir hükümet revölüsyonist olamaz. İnsanlar en kısa yollardan kendilerinin teşkil ettikleri ekseriyetle, Meclis tarafından, kendi arzularını tatbik ederler. Her devlet inkılâpçıdır. Binaenaleyh bizim memleketimiz niçin yerinde sayacak ki, niçin yerinde sayması hatıra gelmiştir ki ona inkılâp vasfını ilâve etmek lüzumunu hissedelim? Fakat öyle olmasını isterseniz hiçbir itirazım yok.

Geriye kaldı devletçilik. Zannediyorum ki şimdi işin en canlı ve en mühim noktasına geldik.

Arkadaşlarımız Şükrü Kaya uzun ve güzel izahatı arasında, çok güzel bir lâf da söyledi. Günün ihtiyaçlarına uymıyan, ben ilâve ediyorum, vaziyeti duymıyan duyacak kadar zekâsı olmıyan her millet, yine bu vaziyette olan her insan gibi sukuta mahkûmdur. Bugünkü şekildedir, bugünkü ekonominin icap ettirdiği ihtiyaçları duymıyan bir millet, değil uzun seneler, saatlerce bile yaşayamaz. İhtiyaç birkaç saat sonra ona hakikati göstermeğe kâfi gelir ve sonra onu doğru yola sevkeder. Bu

gün ekonomik ihtiyaçlar olabilir. Fakat bir bugün var bir de hayatın daimî şekilleri var. Hayatın daimî şekillerini düştüğümüz zaman benim çok genç yaştanberi duyduğum bir kanaat var. Bir devlet tüccar, bir devlet san'atkâr olamaz. Ben bugün dahi bu fikrin doğrudan doğruya kaniim. Pekâlâ, ama bir memlekette san'atkâr olacak, fabrikatör olacak kimse bulunmazsa memleketin ihtiyacını tatmin edecek tüccar bulunmazsa bunu kim yapar? O halde şerrin ehvenini ihtiyar etmek lâzım, tabii devlet yapacaktır. Binaenaleyh hakikatın karşısında ne kadar înat edersek edelim bugünün zaruretleri bizi hak yoluna götürecektir ve yaşayacaktır veyahut yahut da yaşamıyacaktır. Buna imkân yoktur, bu böyle olacaktır. Yalnız bugünkü zaruretler devam edecek mi? Mesele bundadır. Belki bugünün zaruretleri devam etmeyecek, belki yarın değişecektir. Mesele yalnız ekonomik bakımdan müteale edilseydi ben burada Fırkanın bu umdeyi devlet umdesi arasına sokmamasını teklif ederdim. Fakat mesele yalnız bundan ibaret değildir. Bizi devletçilik yolunu aramağa sevkeden şey velev mahzurulu olsun şimdiye kadar tuttuğumuz yolda bizi bu yolu muhakkak aramağa sevkedecek şeyin burada kemali cesaretle ve şevkle reyimizi kullanmağa sevkedecek kadar müsbet olduğuna kani değilim. Hepimiz biliyoruz ki daha şeker meselesini halledemedik.

Bugün bir sınıf mücadelesi karşısındayız. Milletimiz sınıfsız bir millettir. Fakat bunu demek kâfi değildir. Bugün sınıfsız, yarın sınıflı olabiliriz. Bunun önüne evvelden geçmek lâzım gelir. Bu noktayı nazardan geçmek vazih prensip olmak üzere, cenabi hak bu memlekete göstermesin, yarın bu memleket zengininin elindeki tek mil servetinin elinden giderek karnının aç kalmaması için bugün fakirin zarureti defetmek lâzımdır. Onun için ben reyimi, ekonomik noktayı nazardan değil, doğrudan doğruya politik, siyasî noktayı nazardan, memleketimin atisini düşünerek, buradada kat'i bir kanaatle, vicdan istirahatî ile, muvafık olarak kullanacağım.

Buna ilâve edecek yalnız bir sözüm vardır: Menteşe arkadaşımın bahsettiği toprak meselesi bence de çok mühimdir.

Bir defa her şeyden evvel insanlık noktası nazardan mühimdir. Bir tarafta sürülmiyen yığın yığın topraklar varken, bir tarafta da toprağı olmadığı için aç kalan insanlar — bunlar ne kadar dırlar, bilmem — var... Birçok köylüler gördüm ki, kendilerinin toprağı olmadığı için — dikkat buyurun — toprak amelesi olmadıkları halde, ev bark sahibi buldukları halde, civar köylülere gidip amelelik ediyorlar. Hangi memleketteyiz? Nüfusu toprağına nazaran az olan bu memlekette bir taraftan boş topraklar dururken, diğer taraftan topraksızlık yüzünden aç kalan insanlar bulunsun. Bu, siyasî noktayı nazardan bir müteale değildir. Agrer mesele birçok yerlerde insanlık noktası nazardan değil belki siyasî noktayı nazardan görülmüş, belki merhamet meselesi, atiyi görme meselesi telâki edilmiştir. Bu sebeple toprak meselesinin de bir atiyi görme meselesi olması şarttır.

Teşkilâtıesasiye Kanununda yapılacak tadilâtın beyeti umumiyesine dair söyleyeceklerim bundan ibarettir.

DAHİLİYE VEKİLİ ŞÜKRÜ KAYA (Muğla) — Sayın arkadaşlar; Teşkilâtıesasiye Kanununda yapılacak tadilât üzerinde sayın arkadaşlarımızın kıymetli fikir ve mütealealarını çok büyük bir dikkatle dinledim. Çok teşekkür ederim ki partimiz umumî bir idealin ifadesini buraya getirmiş. Gördüğüm manzara budur.

Gerek müstakil ve gerek partiye mensup arkadaşlarımız bu işin tam olarak ve tam zamanında getirildiği kanaatinde bulundular ve Büyük Meclis huzurunda bunu teyit ettiler. Ve millete bu nu söylediler. Bundan dolayı parti

Tütün meselesi

Vaziyette alâkalı firmaların bir mektubu

Altona - Bahrenfeld'te kâin H. F. ve Ph. F. Reemtsma firması 16 şubat 1937 tarihli nüshamızda intişar eden bir yazı münasebetile gazetemize şu tavzih nameyi göndermiştir:

"Firmamızın Türkiye'de bilvasıta veyahut bilâvasıta mübayaaya ettiği tütünleri doğrudan doğruya veya bilvasıta Amerikaya satmak niyetinde olduğuna dair olan şayialar doğru değildir.."

"Firmamızın doğrudan doğruya veya bilvasıta Türkiye'de mübayaaya ettiği tütünler ancak Almanyadaki ihtiyacının tatmini içindir.."

"Dr. Schnur'un firmamızın mübayaayattı idare ettiğine dair olan haber de doğru değildir. Bütün mübayaat Hamburg'ta idare merkeziye müdürlerinden başkonsolos Bay Wenkel tarafından yapılmaktadır. Dr. Schnur dört seneden beri Reemtsma firması ile alâkasını kesmiştir. Dr. Schnur'un faaliyeti yalnız başkonsolos Wenkel'e tütün ihtisas işlerinde yardım etmek üzere mütchassis intihabına inhisar etmektedir.."

"Firmamızın ticarî faaliyet sahasında ittihaz edeceği mukarreratta ne Dr. Schnur'un ve ne de kendisi tarafından intihap edilen mütchassisların bir günâ nüfuzları yoktur.."

KURUN — Aldığımız mektubu dercettik. Vaziyetin bu cevap suretinde olması da bizi memnun eder. Ancak mevzu bahis mesele İktisat Vekâletinin meşgul olduğu bir vaziyete intikal etmişine göre salâhiyetli makam sifatiyle asıl orasının söyleyeceği sözü olmak lâzım gelir. Aynı mevzu üzerinde iki taraf hükümet mümessilleri arasında müzakere geçmekte olduğu rivayetleri de vardır. Onun için alâkalı Alman müessesesinin izahatını kaydetmekle beraber hükümetin salâhiyetler makamı tarafından efkârı umumiyenin tahkikat neticesine göre aydınlatılacağını ümit ediyoruz. gcir

Yalnız sırası gelmişken şunu da ilâve edelim: Verilen cevapta bizden alınan tütünleri Amerika için satmak niyetinde olmadıkları kesin olarak söylenmektedir. Acaba rivayetler bu firmamızın malumatı altında olsun veya olmasın Amerikadan başka bir devlet memleketine satış teşebbüsünden mi çıkmıştır? Böyle ise mesele basittir. Bizce Almanyaya satılan mal Alman istihlâki içindir. Yapılacak mukaveleye böyle ihtimalleri bertaraf edecek münasip teminat kayıtları koymak, vaziyeti islah etmeye kifayet edecek demektir.

İlan

Kadıköy askerlik şubesinden: Kadıköy askerlik şubesinde yazılı iken şimdiye kadar meçhul kalan aşağıda adları ve adresleri yazılı yedek subayların çabuk şubeye gelmeleri tasarrufla iseler buldukları yerlerini bildirmeleri.

Kadıköy Yeldeğirmeni İzzettin sokak No: 58 de Rafet oğlu emekli binbaşy Münf, Beyoğlu Agahamam Nimet apartmanı 5. dairede Yusuf Ziya oğlu piyade asteğmen Ali Sedat, Kadıköy cYeldeğirmeninde Hüseyin oğlu Tepci yüzbaşy. Mehmet Tevfik.

mizin lüzumu ve iyi bir işle huzurunuz çıkacağına mütehir olalım.

Arkadaşlar; Türk Cumhuriyetinin koyduğu rejimin esas ve prensipleri, evvelce de arzettiğim gibi, geçmiş zamanlarda filozofların, ülemanın kendi hücrelerinde hassas vicdan ve dimağlarında hazırladıkları mücerret mefhumlara uydurmak için yapılmamıştır. Tarihin yeni şartlarından ve iztiraplarından ve zarurî icraattından alınmış esaslardır. Realiteye müstenit bir yürüyüşün bir tatbikidir. Tabii konurken fikirlerden yüksek nazariyeler müteale edilmiş diğer melekelerde geçen hâdiseler ve görülen tecrübeler de nazarı itibara alınmıştır. Zaten elde edilen neticedeki isabet de bunu göstermektedir. Bizim Cumhuriyetimizin esaslı prensip ve vasıfları harp meydanlarında, meydan muharebelerinde düşünülmüş ve tatbik edilmiştir. Zafer âmili ve zafer eşeridir. Kuvveti de bundadır. Bunun ilk esası İnönülerinde, Sakaryalarda, Dumlupınarlarda tesbit edilmiştir.

Kadıköyündeki yangın

(Dokuzuncudan devam)

doktoru cesedi muayene ederek bir rapor tanzim etmişlerdir. Ceset bilâhare Morga kaldırılmıştır.

Yangın esnasında Dirohinin sağ eli yanmıştır. Bir ayağında terlik, diğerinde takunya bulunan Dirohi dün ken dinisi kaybetmiş bir vaziyette idi. Kızı da aptallamış görünüyordu. Dirohî mütemadiyen öteki kızını sayıklıyordu.

YANGINI KİM ÇIKARDI?

Yapılan resmî tahkikatta yangını Maryamın çıkarttığı, kapıyı onun sürmelediği, sonra merdivenden çıkarken düşüp boğazına batan bir demir yüzünden öldüğü anlaşılmıştır.

Bahçedeki ağaçların bir kaç gün evvel asabi bir buhran neticesinde Maryam tarafından kesildiği görülmüş tür. Yeşillenmek üzere bulunan ağaçları kesen kadının aklından zoru olduğu bunula da meydana çıkmaktadır.

Maryamın kapıya gelen memurdan korkarak asabi bir buhrana kapıldığı evi bu yüzden ateşlediği anlaşılmış gibidir. Bu üç kadının senelerdenberi hiç bir erkekle temas edip görüşmedikleri komşuları tarafından söylenmektedir.

BOMBA BULUNDU MU?

Bir gazetenin yazdığı gibi evde bomba bulunmamıştır. Yangın esnasındaki infilâkım içinde benzin bulunan kutunun patlamasıle vukua geldiği kuvvetle muhtemeldir. Kadımların kim se ile temas etmedikleri hakkındaki sözler de gizli bir teşkilâtla temasta buldukları yolunda ileri sürülen iddiaları cerhettirmektedir. Bununla beraber tahkikata devam olunmaktadır.

GEÇİMSİZ BİR AİLE

Bitişik evdeki Hayganoş dün şunları söylemiştir:

"— Bu aile mahalede hiç kimse ile geçinmez, daima pencereden pencereye kavga ederlerdi. Ben de bunu bildiğim için yüzlerini bile görmek istemedim. Maryamın akli başında bir kadın olmayışı bir müddet evvel bahçedeki ağacı kesişinden belli idi.."

MÜDDEİUMUMİ MUHARRİRİMİZE İZAHAT VERDİ

İstanbul müddeiumumisi Hikmet Onat, dün bu hususta muharririmiz tarafından kendisine sorulan suallere, şu cevapları verdi:

— Hâdis, bugün sabah gazetelerinden birinin yazdığı eşkilde değildir. Yanan evin sahibi olan kadın, mahaldeki komşularından bir kadımla kavga etmiş, bu kadın karakola müracaatla hakarete uğradığını söylüyerek, şikâyetle bulunmuştur. Şikâyet üzerine evrak hazırlanmıştır. Bunu takiben de gene bu kadın, bu evde memnu bazı eşya bulunduğunu ihbar ettiğinden, memurlar arama emrile eve gitmişler, fakat içeriden kapıyı açamışlardır. Memurlar, eve arkadan girmek istemişler, bu sırada evin alt katından bir yangın çıktığını görmüşlerdir. Bu vaziyet karşısında önde bekliyenlerkapıyı dışarıdan açarak içeriye girmişler. Arkadan da içeriye girilerek yukarı katta bulunan 70 yaşında Dirohî ile kadından 45 yaşında Hayganoşu kurtarmışlardır.

Dirohinin diğer kızı 40 yaşında Maryam ise, kâti bir âletle boynunu kesilmiş ve ölmüş olarak bulunmuştur.

Adliye doktoru Enver Karan, ölümün ne şekilde vukua geldiğine dair bir rapor vermek üzere muayeneye gitti. Neticede, kızın ölümü başkası tarafından vaki olmadığı fennen anlaşıldı. Eve girilen polis memuruna gelince, o, içeriye girerken düşen bir candan yaralanmıştır.

Ev, yangını müteakip hemen tamamen yanmıştır. Yangın sahası, muhafaza altına alınmıştır. Üsküdar müddeiumumisi Tahsinle muavini Şekip hazır buldukları halde, harabede dün etraflı şekilde arama yapıldı. Bu aramada, bugünkü bir sabah gazetesinin işaret ettiği şekilde ne bomba, ne de silâha müteallik herhangi bir şey zühur etmemiştir.

Bu ev mensuplarına ait olarak elde edilen şeyler, yalnız bir miktar Rus vs. sigara kâğıdı ile muhtelif milletlerin meskükâtından tutarı 70—80 lira miktarında paradır.

Yangın, alt katta başlamıştır. Pet-

SPOR

Dostluk kupası finali Güneş - Beşiktaş Pazar günü karşılaşacaklar

Bayramın üçüncü günü havanın müsait olmaması dolayısıyla tehir edilen dostluk kupası finali maçları pazar günü Güneş — Beşiktaş takımlarında yapılacaktır.

Bir hafta evvel bu maçın 28 Nisan gibi uzak bir tarihte bırakıldığını öğrenmiş ve bu haberi aynen karilerimize bildirmiştik. Fakat gelecek haftadan itibaren başlayacak olan millî kime maçları, bu karşılaşmanın 28 Nisan'da yapılmasını imkân bırakmamıştır. Sen aynı takımlar 18 Nisan'da millî maçları dolayısıyla ikinci bir karşılaşma daha yapacaklardır. Bu vaziyet nazarı dikkate alan komite, dostluk kupası "finalinin" en serbest bir şekilde olan bu pazar günü yapılmasını karar vermiştir.

İki kuvvetli rakibin yapacağı karşılaşma sert ve asabi bir oyunun hisar etmezse çok zevkli ve heyecanlı olacaktır..

Bir ay evvel aynı takımların maçları dolayısıyla yaptıkları karşılaşmayı 2 — 1 Güneşin kazandığı malumdur. Binaenaleyh pazar günü yapılacak karşılaşma Beşiktaş için aynı zamanda bir revanş maçı mahiyetini de almış bulunmaktadır.

Kuvvetleri arasındaki tevarüzün her iki takımın son zamanlarda yaptıkları sık maçlar, muntazam antrenmanlar dolayısıyla tam formda buldukları nazarı dikkate alınırca, — yukarıda yazdığımız gibi oyunun sert ve asabi bir cereyana tabi olmasına şartile — pazar günü, senenin en heyecanlı maçlarından birini daha seyretmek imkânını bulacağız.

Hakova takımı İstanbul geliyor.

Bu ayın 21 ve 24 ünde Güneş ve Galatasaray kulüplerile birer maç yapmak üzere Viyana'nın Hakova takımını şehrimize gelecektir.

VAKIT cep kitapları No. 6

Kont Feliks Fon Lükner

SON KORSAN

Türkçeye çeviren
Fethi Kardeş

VAKIT KİTABEVİ

Fiyatı: 20 kuruş

Fatih Sult Üçüncü Hukuk Hâkimliğinden:

Şefika tarafından kocası Ankar'da hükümet caddesinde Oto garajında Mahmut Baltas nezdinde Salâhatı aleyhine açtığı nafaka davasının yitilme pılan muhakemesinde dava muhakemeticametgâhının meçhul olduğu müşir meşruhatından anlaşılacağı mahkemece 20 gün müddetle tebligat icrasına karar verilmiş ve tebligat icrasına karar 24.3.37 tarihinde mahkeme günü olarak 24.3.37 tarihinde meçhul gün ve saatte mahkeme de hazır bulunulması veya kanunî vekil bulundurulması aksi takdirde davetiye makamına geçmek üzere ilân olunur.

(V. No. 21161)

rolden çıktığı neticesine varılmıyan Yangın esnasında Dirohî ile Hayganoş, sorguya çekiliyorlar. Bir kesir yapılabilmektedir. Mahal müddeiumumisi tahkikatı derinleştirmektedir.

Şah Mehmet bir taraftan, Cengiz han bir taraftan "Haten,, i işgal ediyorlar !

- 16 -

bu Mongolların Haten memleketini daha yakından görmek üzere yürüyüşe geçtiklerini öğreniyor. Ve kurnaz hükümdar, düşünüyor. Gerçi kendisi, Hatenlere karşı bir defadan çok daha fazla öfkelenmiştir, fakat ne de olsa kendisi ile onlar arasında bir nevi kankardeşliği mevcut! Bu da bir bağdır. Bunu hatırlıyor ve düşünüyor ki, bu arada kendisi belki bir şey yapabilir; tavassut eder, hakem olur, hal'edilen imparatorla gâsırp Guşlug arasında ve sonra... Şah Mehmet, bu hatırlayıp üzerine, vakit geçirmeden faaliyete geçiyor, evvelâ gâsırp Guşlugla bir müzakere kapısı açıyor, sonra da hal'edilmiş olan Haten imparatoru ile müzakereye giriyor. Şah Mehmet, onu oraya, bunu buraya koyarak, allem edip kalem edip, kimsenin neler döndüğünü ve ne olup bittiğini anlamıyacağı şaşırıcı vaziyetler ortaya koymakta, bilhassa maharettir. Şarklılara has nezakete ve tekellüflü bir insanla konuşarak, sola da yalan söylüyor, sağa da! Ve iki taraftan hiçbir kestirme bir cephe alıp da işin içinden çıkamayınca, o cephe alarak, Cengiz Hanı evvel davranıp, işin içine giriyor. Bir emrivaki: Ansızın yürüyüşle geniş bazı araziye işgal ediveriş! Fakat, bütün bu araziye, zahiren Hatenlere sahabet gerekince işgal etmiş oluyor! Kurnaz hükümdar!

Haten hanedanı, zaten çoktandır bir şey söyleyecek halde değiller. Guşlug da, gözlerini korku ile şarka dikerek, dalgıç gidiyor. O taraftan, ta uzaklardan geceleri Mongol atlarının nal şakırtıları iştiliyor. Guşlug, iki taraflı bir kışkaç içerisine sıkıştırılıyor. "Ehveni şer hangisidir acaba?," diye, biraz düşünce geçiyor. Fazla değil, fazla düşünmenin zamanı değil: Neticede, Şah Mehmedin haksız olan emrivakiini kabul etmeği tercihle, kışkacın bir tarafını olduğu yerde durduruyor.

Fakat, bu sırada Cengiz Han da, Hatenlerin geri kalan bütün arazisini işgal altına alıyor. Ona, bu cesur ahaliyi böyle gürlütüştür, patırdız kırklatırmak, doğrusu hiç de mümkün olmayacaktır. Bu kadar sessiz sadasız ve kolayca ve çarçabuk kırklatır!

Lâkin, ona bir şeyin yardım dokundu, talihî çıktı bu hususta: Guşlug — evet, bizzat o! — hiç farkına varmadan, kat'iyen hissetmeden, kendisine yarım etti. Nitekim, Guşlug mutuaassırp bir hristiyan olan bir karısı var. En hoş müteassırp soyundan bir Nestori hristiyan kadın! Bu kadının gece gündüz kafasının içerisini burgu gibi kemiren bir düşüncesi bulunuyor. O da, memleket hudutları içerisinden hristiyanlık

la alâkası olmayana ne kadar din varsa, hepsini ortadan kaldırmak, hepsinin kökünü kazımak! Kocası, karısı ne isterse, onu yapmak zorunda bir kılıbık! Fakat, bu, işin şaka tarafı: Daha doğrusu, asıl sebep, bu kadının çok eski bir hanedan olan Haten hanedanından olması! Onun kendisinin karısı olması, Haten tahtının gasbı Guşlugun menfaati icabındandır. Zira, onun bu eski hükümdarlar soyundan olması, kendisinin türediliğini örtüyor, onun irsen parıltısı, kendi zıppıktı tagallübünü gözden saklıyor ve ahalinin itimadını besliyor! Bu sayede gasp itibar ediniyor! Fakat, buna taviz olarak da, bu mutuaassırp Nestori hristiyan kadının hatırı için, memlekette kimin hangi dinden olduğu ve olmadığı, yine inandığı ve inanmadığı araştırılıyor, hristiyan olmayanlar, birinci dereceden bir zulüm ve gâdır kurbanı oluyorlar. Dehşet verici, tıyler ürpertici bir takip! Halbuki, o zamana kadar Orta Asyada hiç kimse hiçbir zaman imanından dolayı takibe uğramamıştır. Dolayısıyla, böyle hiç alışık olmadıkları kanlı ve ateşli bir takip başgösterince, ahali, şaşkına dönüyor, felce uğramış gibi kalıyor. Din ve ceza! Dinî takip! Canavarca sahneler gözleri evlerinden dışarıya uğrıyor: Müftüler, camileri önünde çarçaba geriliyorlar, Buda rahipleri odun yığınları ü-

zerinde yakılıyorlar. Bir terör vaveylâsı, bütün memleket üstünde kasırga gibi yükseliyor ve bu hristiyan kilesesi, bir kaç hafta böylece hükümünü icra ediyor da!

Fakat, bu terörün tesiri, menfi netice doğuruyor: Guşlug bütün milletin sempatisini kaybediyor. Onun hesabına meş'um bir neticedir bu! Cengiz Han, bu hali öğrenir öğrenmez, bir müddet dil tutuluyor, sevincinden söyleyecek söz bulamıyor; bu öyle müsait bir vaziyettir, ki... öyle uygun bir fırsat, ki... bu hal, Cengiz Hana, görünmez Mabudun mahzun lûtuf ve inayettir! Derhal Guşlugun hükmü geçen yerlere pişdarlarını gizliden gizliye sokarak, onlar vasıtasıyla, şu müjdeyi bildiriyor: Kendisi, din ve iman dolayısıyla eza ve cefa çeken ahaliyi himayesine alıyor onları kurtaracak ve koruyacaktır! Ve pişdarların arkasından acele yürüyüşle Haten arazisini istilâ ederken, hiç kimse, hiç bir tarafta kendisini bir yabancı, bir istilâcı olarak görmüyor, hiçbir tarafta, hiç kimse kendisine karşı koymuyor, bilâkis her tarafta herkes tarafından "kurtarıcı,, olarak, sevinçle karşılanıyor! Dövüşmesine ne lüzum var ki? Atını yürüttüğe yürütüyor, bir gezintiye çıkmış, misafirliğe geliyor — muş gibi, aheste, beste!

Birkaç ay içerisinde, istilâ edilen bu memleketin ahali, birkaç ay içerisinde Cengiz Hanın en sadık tebaası oluyorlar. Guşlug kaçış sırasında bu tebaa tarafından öldürülüyor. Memleket, artık Cengiz Hana aittir!

Memleketi o kadar sessiz, sadasız ve çarçabuk istilâ ediveriyor, ki günün birinde Şah Mehmet, yepyeni bir bir hudut komşusile karşılaşılıyor. Bununla beraber, kendisinin ve Cengiz Hanın hudut karakolları arasında birkaç yüz kilometre imtidadında aşılacak dağlık araziye yükseliyor. Dolayısıyla de, bu yepyeni hudut komşuluğundan hemen gelecek mesele çıkmıyor!

(Arkası var)

Yeni keşiflerden haberiniz var mı?

(Yedinci sayıdan devam)

Müşteri tavsiyelerini kabul eden Doktor şeker hastalığını teşhis eder. Eğer kendisine bu tavsiyede bulunulmamış olsaydı, bu adam belki de hastalığının tehlikeli devresine kadarke başladığı zaman derdine derman aramaya başlayacaktı.

Şimdi İngilterede smaî müesseseler merbut 25 ten fazla laboratuvarı vardır. Bu laboratuvarların çalışmaları tamamen kendi hesaplarına tabii bunlar buldukları her şeyi ticari noktai nazardan da haklı olarak teslim etmemiz şartı — etrafa yaymazlar. Bunları — ticaret sırrı olarak muhafaza eder.

Mesela buruşmayan pamuklu kumaş bunlardan biridir. Bu maddelerin ihtiyazına sahip olan kumpanyaların fen adamları bunu bulunca kadar on seneden fazla uğraştıkları hakları olsa gerek, değil mi?

Londranın en ilerde lokanta ve kahanelerine sahip olan bir şirketin bu maddeleri hakkında yaptığı araştırmalarında bulunmuş fakat Bu müesseselerden hepsi bunları sınırları ketmetmezler.

Büyük bir süt kumpanyası süt şişelerini bihakkın temizliyen bir usul keşfettiği bir zaman bu usulü hatırlama etrafı yaydı. Bu usul saye-

sinde yarı kirli, yarı temiz şişelerin nakletmelerinin önüne geçildi. Bira ve saire gibi şişe ile yapılmış şeyleri satan müesseseler bu usulü benimsediler.

Şimdi bu firma, Avrupanın en önemli süt fabrikasını İngiltere'ye kuruyor ve bu suretle süt ile si-

rayet eden hastalıklara en katî ölüm darbesini vurmağa hazırlanıyor.

Fennî tetkiklerin sonunda yeni sanayiın doğduğu ve daimî bir sây neticesi olarak bu sanayiın inkişaf ettiği malumdur. Bunlardan biri elektrik, diğeri de kimya sanayiidir.

Bu tetkiklerin âmili şahsî menfaatler olduğu halde faydalarından istifade eden halktır.

Bunlardan bir tanesi beni ziyadesile tesiri altında bıraktı. Bir iki sene evvel hüküm süren kuraklık neticesinde birçok yerler fena sularını kullanmak mecburiyetinde kalmışlardı. Ne su idareleri, ne de mahallî idareler meseleyi halledemiyorlardı.

Çünkü fena suyun tehlikesini bertaraf edecek usulleri bilmiyorlardı. Bu sırada sahneye, büyük bir kimyevî mevad imal eden fabrika geldi. Suyun tasfiyesini bilen mühendisler memleketi, kuraktan müteessir olan kısımları dolaşarak halka ve su idarelerine çok şeyler öğrettiler. Bu sayede çok büyük bir iyilik yapmış oldular. Tarihte, büyük sarf illetlerin kuraklığı müteakip meydana çıktığını okumuş iseniz bu iyiliğin derecesini anlamış olursunuz.

GÜRLÜTÜYE KARŞI SESSİZ ODALAR

Tetkik ve araştırma âleminde insanların karşısına hiç ummadığı şeyler çıkar. Mesela büyük şehirlerde gürlütüye karşı yapılan mücadeleye bulunan çareler gibi.

Bu çarelerin çoğu gramofon ve radyo laboratuvarlarında bulunmuş tur. Gramofon plâklarının muayenesinde çok dakik tecrübeler yapılmış, en ufak seslerin bile ölçülmesine lüzum vardır.

Gramofon mühendisleri bunları sessiz bir yerde yapmağa mecbur

olduklarından sessiz odalar inşasına çalışmışlar ve bir takım usuller bulmuşlardır. Buldukları bu usulleri diğer mimarlara bildirdiklerinden bugünkü sessiz iş odaları ve daha bir takım şeyler artık yapılmış bulunuyor. Kafa ağrıtan yazı makineleri de yavaş yavaş çenelerini kırıyorlar.

Muhtelif boruların sadayı muhtelif şekilde naklettiğini gören radyo mühendislerinin tecrübeleri otomobil ve motörlerde gürlütüyü kesen mükemmel Silencer aletlerinin inşasına sebep oldu.

Toprak altından geçen kablolar için yapılan 120,000 liralık bir tecrübe ile 2,000,000 liralık bir kâr ve 24,000,000 liralık kablunun hayatı kurtarıldı.

Bu yapılan büyük tasarruflar gündelik maddeleri ucuzlatmak suretile halka yardım ediyorlar.

Lâstik sanayiinde yapılan yenilikler bu maddeyi en fakirlerin bile en ucuz kullandıkları birşey haline soktu. Mali vaziyeti en düşük olan bir adamın yatağında bile lâstikten yapılmış sıcak su şişesi var.

MEYVELERİMİZ BUGÜN ÇOK DAHA GÜZEL

Meyvelerimiz on sene evvelkinden daha güzeldir. Elmalarm içi çürük, portakallar limon lezzetinde değil. Muzların da göbeğinde eskiden sık sık görülen kurtlar meydana yok.

Değirmenlerde yapılan tetkikler sonunda elde edilen kepekle beslenen tavuklar daha ziyade yumurtuyorlar.

Boya fabrikalarını da unutmayalım. Bunların da bir araştırma laboratuvarları var. Burada boyadan başka hava da yapıyorlar.

İyi bir boyanın yağmurlu, sisli,

Günlük RADYO Programı

ÖĞLE NEŞRİYATI:
Saat 12,30 Plâkta Türk muskisi. 12,50 Havadis. 13,05 Muhtelif plâk neşriyatı. 14,00 Son.

AKŞAM NEŞRİYATI:
Saat 17,00 İnkılâp dersleri: Hikmet Bayur tarafından Üniversiteden naklen.

Saat 18,30 Plâkta dans muskisi. 19,30 Spor müsahabe: Eşref Şe'ik tarafından, 20,00 Vedia Rıza ve arkadaşları tarafından Türk muskisi ve halk şarkıları. 20,30 Ömer Rıza tarafından arapça söylev. 20,45 Cemal Kâmil ve arkadaşları tarafından Türk muskisi ve halk şarkıları. Saat ayarı. 21,15 Orkestra.

22,15 Ajans ve borsa haberleri ve ertesi günün programı. 22,30 Plâkta sololar, opera ve operet parçaları. 23,00 Son.

İSTANBUL BELEDİYESİ Şehir Tiyatrosu

TEPEBAŞI DRAM KISMI

Bu akşam saat 20,30 da

ÜMIT 5 perde
Yazan: Henry Bern tein. Türkçeye çevi-

ren: Halit Fahri Ozansoy

Fransız Tiyatrosu Operet Kısmı

Akşam saat 20,30 da **DELİDOLU** Yazan: Ekrem Reşit, besteliyen: Cemal Reşit

rüzgârlı, güneşli gibi her çeşit havaya mukavemeti olması meşhurdur.

Fakat boyaların tecrübesi için bu havaları beklemek lâzım gelirse ne kadar çok zaman geçeceği meydana çıkar. Zamandan tasarruf için bu araştırma laboratuvarlarında herhangi bir havayı, sıcak memleketlerdeki hava şeraitinden Kuttuptakine kadar olanı yapabilen bir âlet vardır. Bu âlet sayesinde boyalar süratle haricî havanın değişmesine lüzum kalmadan tecrübe ediliyor.

Takvim	CUMA 5 Mart 19Zilhicce	Cumartesi 6 Mart 20Zilhicce
Gün doğuşu	6 28	15 26
Gün batışı	18 05	8 06
Sabah namazı	6 00	16 00
Öğle namazı	12 26	2 26
Kıbrı namazı	15 38	5 38
Akşam namazı	18 05	8 06
Yatsı namazı	19 34	9 35
İmsak	4 50	4 48
Yılın geçen günleri	64	65
Yılın kalan günleri	301	300

BORSA

4 - 3 - 937

Hizalarında yıldız işaretli olanlar, taze riade muamele görümlerdir. Rakamlar saat 12 de kapanış satış fiyatlarıdır.

PARALAR		
* Sterlin	620 -	* Şilin Avus
* Dolar	135 50	* Turya
* Frank	116 50	* Mark
* Lire	135 -	* Zloti
* Belçika Fr	84 -	* Pengo
* Drahmi	22 -	* Ley
* İsviçre Fr	575 -	* Dinar
* Leva	23 -	* Yen
* Florin	66 -	* Kron İsveç
* Kron Çek.	75 -	* Altın
* Pezeta	-	* Banknot

ÇEKLER		
* Londra	616 -	* Viyana
* Newyork	0 7333	* Madrid
* Paris	17 07	* Berlin
* Milano	15 075	* Varşova
* Brüksel	4 7110	* Budapeşte
* Atina	88 7175	* Belgrad
* Cenevre	3 4744	* Yokohama
* Sofya	64 4480	* Moskova
* Amsterdam	1 4488	* Stockholm
* Prag	22 7675	

EŞHAM		
* İş Bankası	24 40	* Tramvay
* Anadolu	24 40	* Çimento
* Rejl	-	* Ünyon Del.
* Şir. Hayriy	-	* Şark Del.
* Merkez Bank	99.	* Balya
* U. Sigorta	-	* Şark m. eza
* Pomost	-	* Telefon

İstikrazlar		Tahviller	
* 1933 T.Bor.	13 95	* Elektrik	-
*	18 20	* Tramvay	-
*	18 60	* Rütüm	-
* İstik.Dahil	95	* Anadolu I	39 - 15
* Ergenli İstik	99.	* Anadolu II	39 - 15
* 1928 A M	-	* Anadolu III	-
* S. Erzurum	95	* Müessesel A	42 - 45

Sümer Bank Umumî müdürlüğünden:

Zonguldak civarında Karabükde kurulacak olan demir ve çelik fabrikaları için Avrupadan getirilecek malların tahliye ve gümrük işleri bir müteahhide ihale edilecektir. İsteklilerin teklifde bulunmak üzere 10 mart 1937 çarşamba günü saat (10) da Ankarada Bankalar caddesindeki idare merkezimizde hazır bulunmaları lâzımdır. Bu hususa aid şartname Ankarada: Umumî müdürlüğü müzden ve İstanbulda Bankamız şubesinde tedarik edilebilir.

Inhisarlar İstanbul başmüdürlüğünden:

Çamaltı tuzlasında sureti mahsusada tesis olunan ince tuz deşirmeninde sıhhi ve fenni bir surette ihzar olunan ince sofrta tuzları yarımşar ve birer kiloluk paketler ve mutbak tuzları da (50) şer killuk kâğıt kaplı çuvalar içinde satışa çıkarılmıştır.

Sofra tuzları (64) ve (128) er paketi havi sandıklara konarak ambalajlanmıştır. Paketli sofrta tuzlarının beher kilosu Kabataş ambarında (9,50) ve mutbak tuzlarının beher kilosu (5,25) kuruş fiatla satılacaktır.

Gerek mutbak ve gerek sofrta tuzları bir sandık veya bir çuvaldan daha az satılamaz. Sandık ve çuval bedelleri tuz fiatına dahil olduğundan müşterilerden ayrıca sandık veya çuval bedeli aranmayacaktır.

Tuz satıcılarının Inhisarlar İstanbul Başmüdürlüğü merkezinde Kabataş ambarına müracaat etmeleri ilân olunur. (1184)

İstanbul Belediyesi İlânları

Sonçlık muhammen kirası 300 lira olan Sarayburnu gazinosunun alaturka kısmı teslim tarihinden itibaren 938 veya 939 ve 940 seneleri mayıs sonuna kadar kiraya verilmek üzere açık artırmaya konulmuştur. Şartnamesi Levazım Müdürlüğünde görülebilir. İstekli olanlar 22 lira 50 kuruşluk ilk teminat mektup veya makbuzu ile 22 — 3 — 1937 pazartesi günü saat 14 de Daimî Encümeninde bulunmalıdırlar. (B.) (1196)

Keşif bedeli 2201 lira olan Feriköy mezarlığına giden yolun esaslı tamiri açık eksiltmeye konulmuştur. Keşif evrakı ve şartnamesi Levazım Müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 2490 N. lı kanunda yazılı vesikadan başka belediye fen işleri müdürlüğünden alacakları fen ehliyet vesikası ile 165 liralık ilk teminat makbuz veya mektubile beraber 22 — 3 — 1937 Pazartesi günü saat 14 de Daimî Encümeninde bulunmalıdırlar. (B.) 1197

Inhisarlar U. Müdürlüğünden:

5000 Kilo yamalık kanaviçe	Ahır kapı bakım evinde
3000 " " Çul	" " " "
400 " " Çuval	" " " "
3500 " İskarta ip	" " " "
3000 " " Kınnap	" " " "
10000 " " Kanaviçe	" " " "
2000 " " Çuval	" " " "
3500 " " Çul	" " " "
200 " " Marka bezi	" " " "
8000 " " Bir metrelik kasımtı ipi	" " " "

26 Kalem hurda otomobil yede k parçaları Cibali Nakliyat şubemizde	Şemsi paşa İşleme evinde
2000 Kilo Kanaviçe	" " " "
600 " Çul	" " " "
1200 " İp	" " " "

Yukarıda cins ve mikdarları yazılı malzeme 9/III/937 tarihine rastlayan Salı günü saat 10 pazarlıkla satılacaktır. İsteklilerin malları görmek üzere her gün hizalarında gösterilen mahallere pazarlık için de tayin olunan gün ve saatte % 7,5 güvenme paralarıyla birlikte Kabataşta Inhisarlar Levazım ve Mübayaat şubesi müdürlüğündeki satış Komisyonuna müracaatları. (884)

İNHİSAR

Sofra Tuzu

Piyasaya çıktı

DAİMA İNCE

Toptan Fiatlar
Mutfak tuzları: 50 kiloluk çuvalarda kilosu 5 kuruş 10 para
Sofra tuzları: 64 kiloluk sandıkta (1 ve 1-2 kiloluk paket halinde) kilosu 9 kuruş 20 para.

DAİMA KURU

Toptan Satış Yeri

KABATAŞ İNHİSARLAR
BAŞ MÜDÜRLÜĞÜ AMBARI

Inhisar satış mağaza ve depolarından mal alanlara meccanen nümune verilir.

Dr. NİŞANYAN

Hastalarını hergün akşama kadar Beyoğlu, Tokatlıyan oteli yanında Mektep sokak 35 numaralı muayenehanesinde tedavi eder.
Tel: 40843

Ürelog - Operatör

Dr. OSMAN ÖNER
İdrar yolları, Belsoğukluğu ve ERKEKLİK hastalıkları mütehassısı
Muayenehane: Babecapı Anadolu Han karşı srasında Arpacılar Han No. 16
Ev: İstiklal caddesi Yıldız Sineması yanında Tokat Apartmanı No. 3

Dahiliye mütehassısı

Dr. Hüseyin Usman

Laleli Lütüf apartmanı 4-7 ye kadar
Telefon: 22459

Beşiktaş İcra Dairesinden:

Bir borçtan dolayı haciz edilip paraya çevrilmesine karar verilen bir adet kahve makinesi ve bir buçuk beygir kuvvetinde elektrik motörü ve üç adet büyük kavanoz ve iki adet dört köşeli büyük kavanoz 13.3.937 cumartesi günü saat 10 dan 12 ye kadar Beşiktaşta Tramvay caddesinde 75 numaralı Kurukahveci Mehmedin dükkânının önünde bilmüzeyde satılacağından talip olanların muayyen gün ve saatte mahalli mezkûrda hazır bulunacak memura müracaatları ilân olunur.
(V. No. 21159)

Sahibi: ASIM US
Negriyat direktörü: Refik A. SEVENGİL

İstanbul Emlâk ve Eytam bankası ilânları

1 — Şubemizden maaşlarını iskonto ettirmekte bulunan mütelahtarın üzerinde müracaat edecekleri günler yazılı olarak gişelerimizden alacakları numaralarla tayin olunan günde bankamıza müracaatları ve bunun haricinde vaki olacak dileklerin yerine getirilemeyeceği.

2 — Harp malûllerinin ayın 4 üne kadar vaki olacak müracaatlarının nü gününe icra edilip ondan sonraki müracaatlarının sıraya tabii olduğunu ilân olunur
(465) (1128)

İstanbul Barosu Başkanlığından:

Dahili nizamnamemizin 12 inci maddesine göre Baromuz Heyet-i Umumiyesi 20 mart 1937 cumartesi günü saat 15 te İstanbul Ağırceza mahkemesi salonunda toplanacaktır.

Arkadaşların gelmeleri rica olurur.

RUZNAME:

- 1 — Yeni kaydolunan arkadaşların taktimi ve bu vesile ile Başkanın nutku.
- 2 — Yeni kanun lâiyhası hakkında malûmat.
- 3 — Müddeti biten Birinci ve İkinci Başkanlarla beş üyenin yerlerinin seçilmesi.
- 4 — Malî raporun okunması.

Türk Hava Kurumu Büyük Piyangosu

Şimdiye kadar binlerce kişiyi zengin etmiştir
5. inci keşide 11 Mart 937 dedir.
Büyük ikramiye: 50.000 Liradır.
Ayrıca: 15.000, 12.00000 10.000 liralık ikramiyelerle (10.000 ve 20.000) liralık iki adet mükâfat vardır.

Dikkat:

Bilet alan herkes 7/Mart/937 günü akşamına kadar biletini değiştirmiş bulunmalıdır. Bu tarihten sonra bilet üzerindeki hakları kaybeder.

VAKIT Kitabevi

Türkiyede neşredilen bütün kitapları satar

Avrupadan istenilen hertürlü kitapları, mecmuaları en uygun şartlarla getirir

VAKIT Matbaası tarafından neşredilen kitaplardan başka, Devlet Matbaası ve diğer kütüphaneler neşriyatı ile, Avrupadaki bütün kitabevlerinin çıkardığı en son, ilmi, edebi, içtimai, siyasi, ve fenni kitaplarla bütün tıp âlemini yakından alâkadar eden Almanca tıp mecmualarını da sayın müşterilerinin emrine amade bulundurmaktadır. Katalog ve malûmat isteyenlerin arzuları derhal yerine getirilir.

İstanbul: Ankara caddesi. Telefon: 24370